

CIMELIA

Qu

4935

kat. komp.

4935

CIMELIA

S. W. 81.

DIACONIA

OF THE

VIATORES

AND THE

VIATORES

OF THE

VIATORES

OF THE

OF THE

OF THE

I

A

D. IACOBI GOR-

SCII ORATIONES

GRATVLATORIÆ,

Apud Sereniss: Regem Polonię STEPHANVM
Batoreum, diuersis temporibus habitę,
quatuor.

*His adiuncta est in Calce quinta, ad Illustrissimum &
Magnificum, D. Ioannem Zamoscium,
Cancellarium Regni, &c.*

CRACOVIAE,

Anno Domini: M. D. LXXXII.

D. JACOB GOR

NOT ORATIONES

ON CIVIL OR

Apud Scythiam, in Pannonia, in Italia, in

Patrimonio, in Italia, in Italia, in Italia

Em. Gu. 4935

Em. Gu. 4935

GRACOVIA

Anno Domini M. D. LXXII

Em. Gu. 4935

AD SERENISSIMUM
REGEM POLONIÆ STEPHANVM
*Batoreum, in quatuor orationes gratulatorias,
apud eundem ipsum Regem victorem
et triumphatorem,
habitas,*

IACOBI GORSII PRÆFATIO.

VAM, INSIGNES VICTO-
riæ, resq; post conditum hoc regnum
Poloniæ, arduæ & difficiles à M. vestra
gestæ, voluptatem & lætitiâ nobis,
Serenissime Rex, attulerunt; eam te-
meritas quorundam, libertatis, ut illi
dicunt, hominum studiosorum, ut autem nos sentimus,
invidentiâ æstuantium, turbavit. Videmus enim, vide-
mus, quorsum libertas ista hominum istorum feratur:
videmus, quas insidias veræ libertati, à maioribus no-
stris nobis relictæ, tendat. Specie libertatis, isti, tuen-
dæ, libertatem ipsam omni libertate exuere conantur:
ac Rempubli: virtute & sapientiâ maiorum nostrorum
bene fundatam euertere contendunt. Neq. enim, si ista
eorum libertas, vel potius effrenata licentiâ, se diutius
iactauerit, libertati vllus relinquetur locus: nunquam
enim libertas præsidij spoliata, vlla in Repub: consiste-
re potuit. Præsidia autē libertatis sunt domi leges, foris

verò arma : legibus aduersus domesticos veræ libertatis oppugnatores munimur ; foris arma aduersus hostes , in seruitutem nos afferentes, induimus. Vbi nec arma contra hostem fuerint, neq. domi leges aduersus temeritatem ciuium suam vim obtinuerint ; ibi nullus libertati, quam isti plenè concrepant buccis, locus esse potest. Depositis armis, hostis in inermes pro sua libidine grassatur , & tanquam pecus in seruitutem abducit. Quod nos cum aliàs sæpe, tùm verò relicto ab Henrico Valesio , quem regem in locum Augusti demortui ceperamus, regno relicto, ita esse experti sumus: cū nemine regni fines defendente, proluuies illa Tartarorum Rusiam inuasisset , ac tot millia hominum, de libertate , tùm intempestiuè nobis disputantibus, in seruitutē abduxerit, totamq. Turciam captiuis nostris, cum summo regni nostri probro , repleuerit : quo eodem tempore impudentes quidam, ciues dicam an latrones domesticos, legum auctoritate euerfa, & laxatis cupiditatis suæ frænis, quàm grauiter regnum vexauerint, fortunaq. nostras diripuerint, pacis vinculum, ius & humanum & diuinum turbauerint, ac quantū in illis fuit, omnem libertatem, quam crepare nunquam cessant , euerterint, quæ scelera patrauerint, quas cædes commiserint, quam vim ingenuis hominibus intulerint, quam impudenter in vicinos suos grassati fuerint, ne illū grauissimum dolorem nostrum refricē , dicere prætermitto. Agnoscit certè M. vestra , causis criminibusq. cognoscendis , quæ libertas tùm nostra, libertatis istius nouæ,

nouæ , & maioribus nostris ignotæ, propugnatoribus
grassantibus fuerit. Quorum audaciam, ac in omne fa-
cinus effusam temeritatem, quoniam repræssio hoste, qui
ceruicibus nostris imminēbat, M. Vestra resistere con-
tendit, vtrumq. genus veræ libertatis præsidiorum M.
vestræ conantur eripere. Nam & neruo belli pecuniâ,
quæ in hoc regno è tributis semper colligebatur, te ex-
spoliatum, hostibus obijcere cogitant: & quod hostis ne
optare quidem, nedum sperare auderet, regnum illi i-
nerme, & omni præsidio nudum, deuastandum expo-
nunt, & vltro ad calamitatem nostram eum prouocant:
& quod non pauci proditores fraude sua perficere non
potuerunt, isti apertè faciunt. Quid enim est regem ar-
mis exuere? præsidia regni tollere? quàm hostes ad in-
uadendum regnum inuitare? Arma sunt regni salus:
armatus princeps, vel solo nomine hostem còercet: Ar-
ma tua, Sereniss: Rex, animusq. inuictus, & Moschum
ad pacem petendam venire, & prouincias, aut fraude
occupatas, aut per vim ereptas restituere còegit, & ali-
os in officio continuit. Qui fama rerum à M. V. gesta-
rum ita conterriti; vt prædarum quas impunè agebant,
obliti, domi & intra suos fines se contineant. Quod si isti
nouæ libertatis nostræ propugnatores cogitarent; si
grati diuini huius beneficij, quod solo te rege, consecu-
ti sumus esse vellent; omnes suas fortunas tibi in eum
vsum, & regni salutem, vltro offerrent: nec eorum virtu-
ti, quorum consilijs & laboribus non solùm libertatem,

sed vitam etiam ipsam retinent, inuiderent: teq. potius
in hostem signa ferentem sequerentur, quàm, inter im-
mania illa sua pocula, virtuti & tuæ, & tuorum, detrahe-
rent, nec tuam impressionem retardarent. Genus ho-
minum & beneficiorum ingrati, & publicæ salutis infe-
stum. Qui idem, ne domi pacem componas, ne scelera-
tos iusto supplicio mactes, suis importunis clamoribus,
ac omni æquitati inimicis legibus suis, te impediūt: ma-
nibus sacris M. vestræ, ne & oppressis opem feras, & fa-
cinorosis supplicia merita irroges, libidiniq. eorū om-
nia iura ac leges permittas, manicas iniiciunt. Vnde fit,
vt cum libertatem se tueri patroni isti noui clament; li-
bertatem prorsus euertant: armis enim quæ foris hostē
cōdercent ereptis, & legibus, quæ pacis vinculum sunt,
libertatisq. alumnæ euerfis, quid est, quod amplius spe-
remus? quam libertatem retineamus? & hosti, & dome-
sticis grassatoribus præda facti. Quod cum apud ani-
mum nostrum reuoluimus; acerbo dolore cruciamur:
ac non solum libertatem, nobis; sed etiam vitam ipsam
nostram ac regni salutem eripi iudicamus: vsumq. eorū
fructuum & ornamentorum, quæ diuina tua virtus pa-
rit, istorum scelere eripi nobis vehementer dolemus: di-
gnaq. supplicia eorum audaciæ & temeritati, ne dicam
in patriam impietati, à Deo omnium scelerum vindice
exposcimus. Quorum furor, ne tui animi constantiam
suo loco moueat, non veremur. Videmus te eum regem
esse, quem nullius audacia, nullius potentia terreat: vi-
demus te, non solum non cedere malis, sed semper con-
trà

tra audatiorem ire: contempnisti potentissimi & superbi hostis Mosci minas: fregisti eius animos implacabiles, ac eò deduxisti; vt nomen tuum non absq. terrore suo audire soleat. Non difficile & domesticis malis tua ista diuina sapientia occurret, ac intestinum morbum tua prudentissima medicina sanabis: quas isti tempestates excitant, prudentiæ tuæ cedent, & sua vanitate qua tumescunt, concident. Vt nunc te triumphantē ex hoste externo cum lætitia excepiamus; ita domesticis tempestatibus sedatis, & fluctibus in capita sediciosorum redundantibus, M. vestræ victoriam nouam gratulabimur. Nunc externæ huius victoriæ gratulationē à nobis cōscriptam M. vestræ offerimus: & vel hoc vno munere, quod solūm præstare possumus, virtutem tuam diuinam, meritaq. in regnum, nosq., omnes honoramus. Sunt autem huius gratulationis de victoriā Moscouitica tres orationes, quarum vna est in supplicationibus, nunciata nobis pace cum Mosco facta, & Liouonia redita, in Diui Floriani æde, publicè, in vniuersoq. Scholæ nostræ conuentu à me habita: quam dux in eodem argumento consecutæ, quibus M. vestræ & reditum in regnum incolumem, & victorias tam insignes gratulamur, & plerunq. temeritatem nostrorum hominum, animumq. ingratum, & ornamentorum, quæ nobis S. M. vestra sua virtute parit, & salutis, quæ in tuo præsidio acquiescit, reprehendimus: quibus quarta, qua M. vestram Leopoli in hanc urbem ingressam excepiamus, ac pro nostro officio salutauimus, accessit. Quod munusculum

nusculum nostrum, animiq. nostri ardorem, erga R.
M. vestrā promptissimum, & constantem obseruantiam
erga se, vt M. vestra benignè & prolixè, vt iam aliàs sæ-
pius fecit, à me fidissimo subdito suo recipiat, maiorem
in modum rogo : vt hac animi tui benignitate, dolorē,
quem temeritas aduersus M. vestram & regni salutem
male feriatorum hominum nobis parit, consolemur ac
leuemus. Omnia fausta M. vestræ opto. Cracouiæ, ex
ædibus nostris Collegij Iurisconsultorum.

D. IACO-

ORATIO I.
D. IACOBI GORSCII
APVD SERENISSIMVM REGEM
STEPHANVM, E MOSCOVIA
victoria parta, & pace confecta
Cracouiam reuerſum
habita.

BENEDICTVS DOMI-
nus Deus, pater misericordiarum,
& totius consolationis nostræ: be-
nedictum nomen eius æternum; qui
desiderio nostro, votisque nostris,
pro S. R. M. vestra toties susce-
ptis, benignè responderit: sollicitos
animos nostros, de incolumitate
M. vestræ, belliq; offensionibus, erexerit, ac summa le-
ticia refecerit: qui M. vestram & incolumem, & mul-
tis, magnisq; victorijs deconatam, & insigni splendentem
gloria, rebus arduis, difficilimisq; laboribus quæsitam, ho-
ste potentissimo profligato, multis urbibus eius, & mu-
nitionibus firmissimis, vel expugnatis, vel integris in di-
tationem acceptis, regnoq; nostro, & imperio ipsius adiectis,
Prouincia Liuonia, è faucibus tyranni erepta, Reipub:
nostræ, quod nunquam post conditum hoc regnum accide-
re potuit, adiuncta; in regnum primùm, deinde legibus pa-
cis,

cū, publica comitiorum auctoritate confirmatis, iustitia
iamdudum hinc exulante, in suas sedes reuocata, contro-
uersis ciuium cognitis, sceleratis hominibus debito suppli-
cio affectis, iure suo cuiq; reddito, religione, nostris moribus
& audacia pressa, & si non plenè suo iuri restituta, recre-
ata tamen, in hanc urbem, & M. Regi. scdem, & literarū
alumnā, quæ M. V. in hoc regnum venientē primū ex-
cepit, dominum suum magna cum lætitia salutauit, in sede
Regia locauit, corona decoris, & æternæ gloriæ, perpe-
tūq; honoris adornauit, triumphantem ac spolia opima ex
hoste superbo refferentem, pro sua in nos singulari benigni-
tate, deduxit: ac toti regno, in tam illustri loco, victorias
tuas, deo u tua trophæa, ac triumphos tuos, splendoremq;
gloriæ tuæ, ab omnibus spectandum constituit. Vnde cū
omnes, qui sunt regni huius incliti alumni, & veri ciues,
voluptatem immensam capiant; tūc verò nos, qui rei li-
terariæ in hac urbe curam suscepimus, qui non minus in
M. vestra, quàm imperatorias artes, reiq; militaris sci-
entiam admiramur ac suspicimus, præcipuè percipimus, ac
plenis sensibus haurimus, & quod literarum contemptori-
bus obijci à nobis possis, habemus. Inualuerat opinio illa
Barbaris hominibus innata; literarum studia, ociosis ho-
minibus propria esse; nihil ad res magnas gerendas, Rem-
pub: administrandam, adiumenti afferre; imò potiùs inge-
nia rebus gerendis apta retardare. Quam opinionem S.
M. vestra egregiè suo clarissimo exemplo refutauit; atq;
contrà, quàm isti sentirent, literarum studia, eruditio-
nemq;

nemq; veram, & principibus viris dignam, & domi Re-
 pub: bene administranda, legibus conformandis, pace tu-
 enda, iustitia conseruanda, ac ciuibus in officio continen-
 dis, & in bellis gerendis, disciplinaq; militari ad victoriã
 conuertenda, non modo auxilia magna præstare, verum
 enimuero absq; eis, nihil rectè, nihil commodè, nihil deco-
 rè, & domi pace regenda, & foris hoste comprimendo, &
 victorijs comparandis, egregium confici posse, demonstra-
 uit. Nam, si interdum rudes literarum, rudes rerum à
 condito orbe gestarum, & qui infantium instar, quid, an-
 tequam nati fuerint gestum sit, ignorant, aliquid non re-
 prehendum egerint, victoriam ex hoste retulerint; id
 non eorum virtuti & prudentiæ, verum fortunæ teme-
 ritati, quæ in rebus humanis non paruam vim habet, ac-
 ceptum ferri debere, viri magni semper iudicarunt: qui
 tum demum beatas Respub: & imperia stabilia fore cen-
 sebant; cum ea eruditi viri, vetustatis peritissimi, ac om-
 ni genere bonarum artium exculti gubernarent. Quod
 iudicium sapientissimorum virorum, S. M. vestra, &
 verissimum, & Rebuspub: utilissimum, suo clarissimo e-
 xemplo demonstrat: ac voces barbarorum, qui literas
 à rebus gerendis semouent, & principe in Republica
 viro indignas, temerè pronunciant, reprobant. Do-
 cuisti enim sapientissime, & inuictissime REX, &
 rebus indubitatis demonstraisti, literarum ac bonarum ar-
 tium studia, in omni genere Reipub: & imperij, & insti-
 tuendi, & regendi præsidia, maximam vim habere: &

eos commodè, & domi in pace Rempubli: administrare, &
bella gerere, qui illis opibus bonarum artium instructi fu-
erint; qui sapientia, quæ literarum est alumna, pectora
excolta ad res gerendas attulerint; qui, rebus à maioribus
gestis, res suas, temporibusq; vetustis, sua tempora confer-
rent, atq; inde, quid consequens esset, elicerent: & quæ
offensiones vitandæ, tum domi, tum foris, & in bello ge-
rendo essent, quæ exempla imitanda fuerint, prouiderent.
In quo genere, Serenissime Rex, quoniam facilè primas
partes inter rerum moderatores, & imperiorum governa-
tores, teneas, à primo in hoc regnum ingressu, magnas res
aggressus, felicissimè, & optato euentu conficis: ac regnum
hoc, multis iam annis, vel inscitia, vel temeritate, ac ne-
gligentia principum virorum corruptum, & ad omne in-
solentiæ, audaciæ, & temeritatis genus perductum, in suū
ordinem reducis; legum cancellos, & iustitiæ repagula,
audacia nostræ plusquàm barbarica effracta, reparas: & ad
eam moderationem, quæ à sapientissimis, optimis, & pie-
tissimis principibus expectatur, reuocas: audacium conatus
comprimis: rapinarum impetum retardas: impietatem ex-
plodis: pietatem, scelere multorum vel perturbatam, vel
conculcatam, & tantum non planè extinctam excitas, &
sue integritati restituïs: aras euersas erigis, CHR I-
stum Iesum Dominum nostrum, tot contumelijs in hoc re-
gno, (quod quædam sentina hæreticorum & improborum,
& toto orbe Christiano proscriptorum, factum est) affectum
tua singulari pietate placas: faciemq; eius, tot blasphemijs
detur-

deturpatam ac sordidatam, pientissimis tuis lachrymis la-
uas: ornatumq; suis illis paternis vestibus, quibus impia
hæresis, satellitumq; sathanæ improbitas eum exuerit, in
suo illo æterno solio, a Deo patre sibi dato, locas: vineam,
quam ille plantauit, quam sanguine suo irrigauit, extur-
bandis apris illis ferocibus, qui eam deuastarunt, exornas,
ac omni fœtu pietatis, & virtutum instruis, maceriaq; in-
uicta tuæ Regiæ autoritatis munis, & impietati occludis:
pace cum vicinis composita, rebus civilibus rectè constitu-
endis, ac controuersis inter ciues componendis, totum stu-
dium intendis; Ut sublato foris bello, contentiones dome-
sticas, & intestinum malum, è corpore Reipubli: euellas,
neq; deinceps mutuis inuidiæ vulneribus, ciues tuos se cõ-
ficere permittas. Quod cùm effeceris, cùm dissentientes,
& mutuo odio deflagrantes ordines, ad concordiam redu-
xeris; & nobis, ciuibus tuis salutem, & M. Tuæ imperium
florens, regnumq; inuictum paries: ciuium enim consenti-
ens voluntas; & Reipub: salus est, & principis sui robur
& ornamentum. Neq; enim illi probandi sunt, qui tùm
demum imperium Principis felix esse fabulantur, eiusq;
authoritatem & potentiam tùm maxime vigere asserunt;
cùm ordines ciuium discordia, & mutuis odijs, ac etiam
armis se appetant: propterea, quod vires Reipub: diuersis
studijs distractæ, infirmiores libertati suæ tuendæ, & prin-
cipi resistendo fiant. Quod quidem tyrannis illis, qui ciui-
um libertati, fortunis, ac ipsi etiam vitæ insidias molun-
tur, persuasum esse, & utile videatur, S. R. M. vestræ

Principi, & Domino clementissimo, & regni, quod rece-
pit gubernandum, propagatori, ac patri benigno, probari
non potest: non enim minuire libertatem nostram, non pri-
uare nos fortunis & patrimonijs nostris, non perdere nos;
sed augere, ornare, felices, & omni genere fortunarum
opumq; auctos, incolumes, ac florentes reddere contendis:
totumq; studium, omnes conatus, omnem regiam authorita-
tem, omnia consilia, curas, & cogitationes cò confers; ut
nos una cum regno, discordijs nostris, cæterisq; vicijs con-
sauciato, primum sanes, vulnera eius alliges, deinde flo-
rentissimum, & omni ex parte beatissimum reddas: hæc
una voluptas M. vestræ fuerit, si nos omni genere for-
tunarum, regnumq; concordia, pace, & opibus firmatum
relinquas. Quæ quidem cogitationes M. vestræ inuictis-
sime Rex, tantumq; studium Reipub: nostræ exornandæ,
cuium beatorum reddendorum, religionis, & pietatis tan-
ta cura, non aliunde promanat, quam ex fonte illo bona-
rum artium, & humanioris doctrinæ, quam non summis
tantum labris M. vestra, ut multi solent, attigerit; ve-
rùm enimvero totum illud, quicquid in eo genere laude di-
gnum, quicquid moribus conformandis, barbariei extin-
guendæ, virtuti fouendæ, Reipub: gubernandæ, ciuibus
regendis, imperijs administrandis, utile & aptum sit, to-
tum exhauferit. Artes ingenuæ, studia literarum, &
Philosophiæ, ab incunte ætate suscepta cura, ijs omnibus,
quæ in M. vestra elucent, virtutibus, & regni tanta
dexteritate gubernandi te ornarunt, rebusq; magnis, &

omni

omni memoria, laude, & gloria dignis, idoneam reddiderunt; & sapienter imperandi, artes, rationesq; tibi demonstrarunt; teq; et sapientissimum Reipub: gubernatorem, & summum hac ætate imperatorem, illisq; maximis principibus, quorum memoria toto orbe terrarum nunquam lucere cessat, parem reddiderunt. Et equidem magna ea sunt, quæ de Scipionibus Romanis, qui à Poëta fulmina belli appellantur, memoriæ mandata sunt: magna, quæ magnus Pompeius gessit: maxima & admiranda, quæ Iulius Cæsar toto orbe terrarum patrauit; quibusq; gestis perfecit, ut suum nomen, quicumq; magni imperatores videri velint, etiam apud ipsos barbaros appetant, Cæsaresq; appellari contendant: cum quibus, tua quæ geras, nisi invidiam, quæ genti Poloniæ non insolens est, metuam, pari lance conferrem, demonstraremq; illos tam potentes, tam victoriosos principes, si vel illi in tam inops, & ab omni apparatu rerum gerendarum vacuum venissent regnum, resq; eas, quæ à M. V. cū tanta dexteritate geruntur, agere vel-
lent; nunquam tibi pares futuros, nullamq; rebus gerendis in tam perturbato, & ab omni copia imparato regno, gloriam sibi comparaturos fuisse: vel si M. tua in tam opulentam Rempub: opibus è toto orbe terrarum congestis, tot legionibus ciuium, tot, tantisq; sociorum, & amicorum præsidij firmatam, tot, & tantis exercitibus, & ea rei militaris disciplina roboratam, venisset, & imperij habenas in ea accepisset; non dubium fuerit te multo maiori gerere potuisse; nec pauciores, inferioresq; triumphos, quàm
illi

illi consecuti fuerint, consecuturum fuisse. Magna sunt illa, quæ illi gesserunt; sed magnis opibus Reipub: instructi, ad ea gerenda accesserunt; cum M. vestra vix inuenerit, unde seipsam cum necessarijs vitæ tuendæ ministris sustentare posset. Nulla certa arma, nullam pecuniâ, nullos nervos gerendi belli, nullam deniq; disciplinam & militarem, & civilem, in hoc reperit regno. Et quanquam ita imparatos ab armis, ita inopes à pecunia nos, & discordiæ insolentiæq; plenum regnum inuenerit; nihilo secius ad res maximas gerendas, socias urbes parere, M. vestræ recusantes, ad officium præstandum reuocandas, hostemq; superbum, & toti regno excidium, post tot victorias minitantem, omni cunctatione remota, statim animum vertit, hostes sumptis armis profligauit, ad officium socias ciuitates reduxit, quæ maiores nostri, aut alijs occupati bellis, aut per ignauiam suam, rerumq; gerendarum imperitiam, cum summo suo probro, & regni dedecore, totos centum per annos, hosti cedendo amiserant, intra triennium recuperauit: dedecus illud nostrum, virtute summa, tot victorijs partis, tot urbibus ex hoste vel receptis, vel penitus euersis, abstersit; rei militaris gloriam nobis reddidit, ac in possessionem eius nos restituit. Obsessa Plescouia, vrbe totius Moschouicæ & munitissima & amplissima, ita hostem terruit; ut nihil præter fugam, & latebras, paludesq; cogitaret: omnes eas conditiones, quas à M. vestra oblatas, superbe ut solet, reiecerat; vltro deinceps & cupide appeteret. Uniuersa Liuonia, quam pluribus an-

nis,

nis, p
ne ma
occup
rerum
sibi,
tam a
minin
non s
milita
perat
niera
posse
impen
ta, m
tyran
M.
nitio
rend
Ita f
simis
M.
uersa
timu
scrim
tiner
dere
citur

nis, praelijs multis, copijsq; innumeris in eam infusis, nō si-
ne magno impendio, et suorum sanguine multo quæsierat et
occuparat, cederet: quam & si omni genere cōmeatus, omni
rerum copia instruxerat: firmissimis præsidijs munierat: ac
sibi, ut res ipsa erat, persuaserat, neminem tam potentem,
tam ab armis et exercitu instructum inueniri posse; qui vel
minimam eius regionis urbem expugnare, capereue posset:
non solum enim omni genere commeatus & armorū, copia
militum fortissimorum, ac fidissimorum ciuiū numero, Im-
peratorumq; rei militaris scientia florentium, eas vrbes mu-
nierat; verum etiam omnem aditum in ea loca, qua adire
possent, obstruxerat: tamen omnia illa, tot laboribus, tot
impensis, tot offensionibus belli, mortibusq; suorum quæsi-
ta, mutato ne dicam, an verò abiecto animo, depositaq; illa
tyrannica arrogantia, qua conditiones honestas reijceret,
M. Vestræ tradidit: præsidia deduxit: arma, quibus mu-
nitiones instruxerat, reliquit: nihilq; inde, quod bello ge-
rendo, & hosti propulsando, necessarium esset, asportauit.
Ita factum, ut non solum prouincia, & urbibus munitis-
simis, arcibusq; machinarum bellicarum copia instructis,
M. Vestræ cederet; sed etiam arma omnis generis, ad-
uersum seipsum traderet. Quid est autem, quod tantū per-
timuit? cur in aciem non descendit? cur totam rem in di-
scrimen non deduxerit? cur intra munitiones, suos se con-
tinere præceperit? nec paribus viribus in certamen descē-
dere eos permiserit? Non equidem illi tam terribilem exer-
citum, armaq; M. Vestræ fuisse, qui & armorum copia

abundaret, & militem innumerabilem et multis annis bello gerendo, & laboribus continuis duratum haberet, credendum fuerit; quàm prudentiam: quàm in rebus & tē-
tandis & perficiendis dexteritatem: quàm in tollerandis rebus constantiam, animumq; pericula omnia contemnen-
tem. Virtutem ille tuam, fortem animum tuū, summamq;
sapientiam, ac belli gerendi peritiam pertimuerat. Vidit
M. vestram, nihil temerè, nihil fortuito aggredi: omnia
providere, ac consilijs sapientissimis, omnia quæ ageres,
munire: semel obsessam urbem continuo urgere: nec ullis
iniurijs cœli, & temporum, quæ magnam vim expugnā-
dis exercitibus habet, nec comeatus inopia, nec armis ho-
stilibus, te ab obsessa urbe depelli posse. Dederas illi tuæ
perpetuæ constantiæ, & animi inuicti documentum; cū
primum Polociam obsidione cinxeris: vnde te, neq; fames,
neq; continui imbres, & tempestates, cœliq; ulla iniuria,
nec soli obscœnitas, cœnumq; illud, in quo, ne equi quidem
robustissimi consistere possent, neq; manus illa, suorum sele-
ctorum militum, quos omni genere armorum, et commeatus
instructissimos, in eam munitionem deduxerat, depellere po-
tuerint. Vicisti, inuictissime Rex, apud eam urbem, non
solum exercitum & præsidia Moschi; verum etiam cœ-
lum ipsum, tempestates ipsas, atq; illam, quæ viscera mili-
tum, fortissimorumq; virorum perurat famem, rerumq; i-
nopiam. Cum pluribus hostibus tibi eo in loco bellum erat:
ex urbe præsidia erumpebant: milites tui, omni genere tor-
mentorum, globisq; ferreis appetebantur: cœli ruina, im-
bresq;

10
bresq; assidui super caput assistebant, ac in militem, hosti
arma inferentem, desceuebant: qui ne liberè in hostem fer-
rentur; pedes eorum cœnum illud obscœnissimum moraba-
tur, & quasi pedicas virtuti eorum inijciebat, & impro-
ba fames insultabat. Quæ tu tamen omnia constantia tua,
animiq; inuicto robore superasti. Urbem illam munitissimã,
parte eius ignibus consumpta, in deditionem recepisti, ac
possessionem eius regno tradidisti: ignauiterq; amissam re-
gionem illam totam, magna virtute, & animi robore, ho-
sti ereptam, nobis restituiisti: ac Moschi præsidia, arcèsque
eius inexpugnabiles, expugnari posse docuisti: nihilq; tam
munitum, tam arduum dari posse; quo virtus non perrum-
pat, quod animus constans non euincat, demonstrasti. Ca-
pta ea urbe, putabat hostis te belli curam prorsus depositu-
rum fuisse: tùm quòd Polociam regni Poloniæ nuper oc-
cupatam prouinciam recepisses, & non leuem gloriam ea
victoria apud tuos quæsiuisses, & hac una victoria, ut
maiores nostri, qui in eandem regionem cum exercitu mit-
tebantur, ac una munitiuincula expugnata, victoriosis-
simi, intra duos tresue menses, domum, exercitu dimisso, re-
currebant, ac suas res gestas, plenis tubis canebant, fa-
cere solebant; cùm ille statim ut recessissent sua recupera-
ret, ac euersa firmitus multò muniret; tùm quod apud nos,
non nisi viritim collata pecunia, & tributo annuo ægre
impetrando, stipendia militibus penderentur, nullumq; ali-
um belli gerendi neruum inueniri non ignoraret, & habe-
ret, qui securum se redderent, & nunquam nuncios tribu-

tum annuum dari permissuros, affirmarent, eoq; totam rationem M. vestræ deductum iri; ut necesse esset M. vestram ob pecuniæ & stipendiorum inopiam bellum deserre, & ad pacem petendam supplicem venire. Quam & Moschi, & perditorum spem, M. vestra statim inane fuisse monstravit: contribui pecuniam annuam in stipendia militum oportere, facile omnibus persuasit. Primo vere exercitum ad hostem reduxit: & primo egressu, urbem illam, quæ à venustate & amœnitate conuallium, Magna Prata idem hostis appellare, & ubi per otium deliciari exercitusq; suos, tum in Lit-waniam, tum in Liuoniam, quasi è portu quodam immittere soleret, igni in munitiones iniecto, expugnasti: præsidarios milites, partim obingratum animum, quòd Polocia capta, liberalissimè à te dimissi, in eam arcem se receperant, ac pertinacissimè exercitui nostro restiterant, occidisti, partim captiuos abduxisti. Qua urbe euersa, & munitionibus nouis ex tempore crectis, præsidioq; firmo munitis, ad alias urbes, arcesq; tum ipse exercitum duxisti, tum Ioannem Zamoscum, virum prudentissimum, cui imperij gubernacula commiseras, ad interiora eius regionis misisti: accius strenua opera, validissima propugnacula, arcesq; & natura locorum, & arte Moschouia munita, ac ex omni parte obfirmata, cepisti. Quam constantiam, et in gerendo bello dexteritatem, cum Moschus, qui nostra arma semper contemnere soleret, M. vestræ videret; ad pacem petendam, non nihil animum flexerat: iudicabat enim sibi non cum illis, qui tertio mense
copijs

copijs dimissis, domum reuolabant, rem esse; verum cum eo Rege, & eo Imperatore, qui nullam vim extimesceret: qui iniurias, & cœli, & locorum contemneret: qui totos & integros annos, in bello persisteret, respirandiq; sibi tempus non daret, & continuo omnia igni, & ferro, peruastaret. Verum enimvero, cum conditiones pacis iustas, aut dare, aut accipere pro sua illa barbara arrogantia nolet, priorq; ad pacem petendam legatos mittere recusaret; M. vestra, imperato plurium annorum tributo, cum tantis copijs, & tanta vi, in eius regionem redijt, ac caput regni sui Plescouiam obsedit, muros eius quater non destitit, ac magna parte eorum machinis deiecta, irruptionem in eam urbem tentauit, ac omnia pauore repleuit. Quod Moschus cum videret, variè affici, & animum iam huc, iam illuc flectere cœpit: maximè, cum non solum Plescouia oppugnaretur; sed etiam per totam suam regionem, milites omnia ferro & igni peruastarent: ipsiq; Moschouie urbi, quæ sedes eius tyranni est, imminerent: unde ille, cum ignes suis vicis, & municipijs iniectos, non sine terrore & lachrimis hauriret; opes suas in eas munitiones, quæ Candida palude, ut illi vocant, circumluuntur, deportari curabat; mox ipse eodem fugam arrepturus, ac se in paludes illas, ranæ instar, coniecturus. Interim tamen consilia meliora cepit, pacem petere instituit, ac quas M. vestra conditiones ferret, recipere constituit, totaq; prouincia Liuania decedere decreuit. Ad quæ consilia, ut descenderet, pertinax studium M. vestræ obsidionis continuandæ, ac in

castris hybernandi, eum impulit. Nam cum ille æstate ex-
acta, hybernis tempestatibus, ac immenso illo frigore, quod
in illis deserviat locis, & non humana modo corpora, sed et
beluarum etiam perurat, deservientibus, M. vestram ne-
cessario in hyberna exercitum abducturam, obsidionemq;
urbis illius soluturam putaret: neq; enim unquam in ani-
mum inducere potuit, M. vestram hyemis asperitatem, ni-
uiumq; illam altitudinem, quæ omnia obrueret, tolleratu-
ram: ac non modo cum hoste armis, verum etiam cum hye-
me, imbris, niuibuscq; assiduis ac frigoribus, omnia v-
rentibus, & vix intra tecta tollerandis, sub papilione de-
pugnaturam, maturiusq; ex illis locis excessuram: & quod
armis efficere ipse non posset; temporum incommoda, et in-
iuriam cæli efficere facile posse arbitrabatur; ut interim
urbem ad futuram obsidionem omni genere commeatus atq;
armorum communiret, præsidia submitteret, ut frustra de-
inceps oppugnaretur. At cum vidisset novum genus ob-
sidionis continuandæ M. vestram instituere, pro papilioni-
bus solida tecta, domosq; multorum capaces militum erige-
re, ac in castris urbem locare, incommodis hybernis occur-
rere, & quasi arma aduersus hyemem, niuiumq; & imbri-
um incommoda, frigorisq; violentiam, tecta ipsa instruere;
obstupuit: nec amplius de pace petenda, Liuniaq;, quæ
belli suscepti causa esset, dimittenda, terguersandum esse
statuit; Legatos ad M. vestram mittit: condiciones pacis
non tam fert, quàm accipit: ac deinceps omni genere offi-
ciorum, & humanitatis potiùs, quàm armis, cum M. ve-
stra

stra certare decreuit: ut quoniam armis imparem se esse
M. Vestrae agnosceret; officijs amicitiae, & omni genere
obseruantiae, erga M. Vestram, si non superior, par tamen
reperiretur, nec se in eo genere vinci pateretur. Mul-
tum enim princeps ille, tui animi robur, & constantiam,
in semel suscepto bello continuando, & prudentiam in ge-
rendo, admiratus est. Et quanquam tyranni virtutem
oderint; ipse tamen seipsum hic vicit: ac ut tuas tam in-
signes virtutes, omni genere obseruantiae et honoris colat,
amet, & obseruet, sibi persuasit. Itaq; de M. Vestra sem-
per honorificentissime & sentit, & apud omnes homines,
loquitur. Tui ingenij vires, in rebus agendis prudentiam,
felicitatem, ac dexteritatem, summis laudibus extollit. Cu-
ius animi eius, cum plurima & certissima argumenta pas-
sim se offerant, tum verò legationes, & M. V. ad eum, et
illius ad M. Vestram; quae non nisi animum eius M. ve-
strae studiosum & obseruantem monstrant. Vicisti igitur
Serenissime Rex, armis bellum, humanitate tyrannidem,
constantia temeritatem, ciuilitate barbariem: & hostem,
amicum tui obseruantem, reddidisti: omniumq; principum
animos, in te conuertisti: opinionem eorum de te immuta-
sti, ac ut te, & regno, & imperio amplissimo, suaq; amici-
tia & obseruantia dignum iudicent, effecisti: & quae sub-
sidia, studia literarum, artiumq; liberalium, quas fideliter
didicisti, ad res magnas patrandas, bella difficilia geren-
da, pace & iustitia inter ciues conseruanda, afferant; tuo
vniuersi exemplo clarissime docuisti: Barbaras voces, lite-
rarum

nurum studia damnantes, refutasti: nostros animos, quibus
res literaria credita est, erexisti, ac calcar iuuentuti, studia
amplectenti, & ultrò currenti, admouisti. Vident enim,
quæ præsidia Philosophiæ, & puræ eruditionis, in omni
genere rerum gerendarum, sint: vident absque eis nihil
commodè, & institui, & agi, & ad finem optatum perdu-
ci posse: vident rerum rudes animos, omnia quæ agant,
temerè, & aggredi, & agere, & temerè cœpta, temere dese-
rere, nusquam constanter consistere; & quæ audacter or-
si fuerint; aut timide persequi, aut inconsultè relinquere.
Quorum ineptis sententijs, artium bonarum importuna re-
prehensione, repudiatis, ad M. vestræ exemplum, tota se
componit, ac deinceps componet, barbara, rudisq; rerum ge-
starum esse nolet. Magnum igitur nobis fructum tua vi-
ctoria peperisti: hostem compressisti: amissa maiorum negli-
gentia recuperasti: opiniones barbaras, & studijs literarum
inimicas, euertisti; ac nouas opiniones in animos tuorum
infudisti: inimicis terrorem iniecasti: omnium animos in te
uertisti: ac regnum diuino munere tibi datum confirmasti:
nosq; tutos, ac securos à barbarorum rapinis reddidisti: reli-
gionem abiectam erigis: Christum in suam possessionem re-
ducis, iura, legesq;, æquisimis sententijs tuis confirmas, &
alia plurima ornamenta nobis, regnoq; attulisti. Quibus e-
numerandis nunc prætermisis, & iusto volumini reserua-
tis, eò, unde digressus sum, & unde orationis huius ini-
tium sumpsisti, redeo, atq; dico: Benedictus Deus noster, be-
nedictum nomen eius. Primum, qui te talem regem nobis
dedit:

dedit: deinde, qui post multa pericula, è bello diuturno & graui, non incolumem modo, verum etiam, tot, & tantis victorijs potitum, fortunis & prouincijs auctum, gloria insigni, & æternum celebranda, rebus maximis gestis parta, decoratum, in regnum primum, deinde in hanc ciuitatem M. vestræ sedem, & literarum nutricem, triumphantem deduxit: ac in tanta luce hominum virtutes tuas, trophæa tua, & triumphos tuos, omnibus spectandos proposuit. Benedictus Deus sit, qui te puerum suum, ut aquila pullos suos in alis suis portat, neminem inimicorum regnumq; tibi nocere permittit: qui non modò regio honore te ornauit, inter principes terræ locauit, ad amplissimos honores, & imperij gradus extulit; sed etiam de hoste superbo, & cuius arma orbis terrarum pertimuerat, cuius nomen, potentia, opes, admirationi in omnibus regnis erant, victoriam insignem dedit: regnum tuum firmavit: tot, tantisq; virtutibus pectus tuum exornauit, ac tanquam alterum Dauid religionis erigendæ, iustitiæ conseruandæ, pacis, pietatisque firmandæ, ministrum elegerit: & eum principem esse voluerit, cui, cum dilectissimo suo rege Dauid, ijs benedicat verbis: Posui adiutorium in potente, & exaltaui electum de plebe mea: Inueni Stephanum seruum meum: oleo sancto meo unxi eum; manus enim mea auxiliabitur ei, & brachium meum confortabit eum: nihil proficiet inimicus in eo; & filius iniquitatis non apponet nocere ei: & concidat à facie ipsius inimicos eius: & odientes eum, in fugam conuertam: & veritas mea, & misericordia mea, cum ipso:

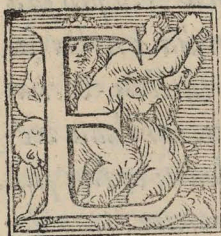
D

& in

Et in nomine meo exaltabitur cornu eius: Et ponam in mari manum eius, Et in fluminibus dexteram eius: ipse inuocabit me, pater meus es tu, Deus meus, Et susceptor salutis meae: Et ego primogenitum ponam illum, excelsum præ regibus terræ: in æternum seruabo illi misericordiam meam, Et testamentum meum fidele ipsi: Et ponam in seculū seculi sedem eius, Et thronum eius, sicut dies cæli. Quod totum ut fiat, Et M. V. perpetuum sit, cum ipsum Deum patrem, per filium eius vnigenitum dominum nostrum Iesum Christum, rogamus: ac nos, una cum re literaria nostra, patrocinio M. vestræ committimus.

D. IACO.

ORATIO II.
D. IACOBI GORSCII
E ODEM TEMPORE
QVO SUPERIOR,
scripta,

ITSI SEMPER DEVS OPT:
Max: benignitatem suam, erga hoc Re-
gnum, rémque publicam hanc nostram,
Sacri R. M. Domine, Domine clemen-
tissime, multis & certissimis argumentis
declaret; nunquam tamen illustrius, hanc
bonitatem suam, curamq; nostri singularem demonstravit;
quàm tùm, cùm serenissimam M. vestrum, amotis cæteris
principibus, summa contentione gubernacula, huius nostræ
navis, in qua iam dudum periclitamur, appetentibus, talem
tantumque virum, regem nobis dederit: cuius prudentiam
omnes mirarentur: iustitiam, pietatemq; venerarentur: au-
toritatem reuererentur: dexteritatem rerum gerendarum
admirarentur, legum stabiliendarum, pacis constituendæ,
ac totius regni huius, vitij nostris, audacia nostri, et im-
pietate hæreticorum deformati, ac planè dissoluti, studium
reformandi, & concordia ordinum roborandi, exoscula-
rentur: quem hostes timerent: cuius amicitiam vicini om-
nes expeterent: cuius res gestas, & robur animi inuictum
laudarent, & in cuius præsidio, incolumitas nostra, et Rei-

publi: totius, ac religionis Catholicæ salus acquiesceret: in
coq; tota vt in firmissima basi collocata, nullas tempestates
extimesceret, omnia pericula contemneret. Quæ equidem
nisi hoc firmamento M. vestræ niteretur, nunc consistere
nulla ratione, nec in suo statu permanere posset: tota, vel li-
bidini ciuium improborum, vel prædæ hostium, impunè in
nos grassantium, exposita esset, nihilq; præter ruinam im-
pendentem, prospectaret. Quod malum, Deus, vt pro sua
illa in omnes immensa bonitate & misericordia à nobis a-
uerteret; S. M. vestrum, tot, tantisq; virtutibus virum
ornatum, principemq; inuictum, regem nobis, nihil tale me-
rentibus, ne dicā reluctantibus & inuitis, dedit: et tanquā
gregi deserto, rabiæq; luporum, cum externorum, tum do-
mesticorum conuulnato, pastorem, nostrorumq; vulne-
rum medicum prudentissimum imposuit. Quod nisi factum
fuisset, nisi nos pereuntes diuina bonitas respexisset; nul-
lam omnino salutem iam sperare nobis licuisset. Tanta enim
maiorum nostrorum hominum publicæ pacis ac religionis
orthodoxæ obseruantissimorum, disciplinæ disolutio facta,
tanta quiduis audendi potestas nata, tanta incrementa,
progressusq; impietas fecit; vt nulla vi Respub. hæc no-
stra, tanta facinora sustinere valeat: nulla ratione ita fir-
mari possit; quin mole tanta scelerum præsa, præceps tota
feratur, nihilq; aliud præter ruinam nobis ostendet, inamq;
Dei nobis, & supplicia merita denunciaret. Tot hæreses in
hoc regno exarserunt, quot ab initio mundi, hostis ille acer-
bus Ecclesiæ Christi, profeminauit. Quicquid impietatis

toto

toto orbe terrarū exoritur; in hoc Regnum tanquā in sentinam defluit. Non securi modò sunt inter nos, qui è toto Christiano orbe profligati, nomen Dei blasphemant, qui filium Dei servatorem nostrum contumelia afficiunt, furorēq; diuinum in nos concitant; verū etiam muneribus ornantur, præmia sceleris amplissima refferunt, omniq; honore impietas eorum exornatur; ita, qui in extremas insulas & orbis terræ desertas regiones putidæ naui impositi, deportari merentur, principem locum inter nos & fortunarum, & honorum tenent, nobisq; aperte vt victores insultant, captiuos, & nodis impiæ suæ doctrinæ constrictos ad triumphum Sathanæ tradunt: ô miserum regnum! ô perditam securitatem nostram, & infamiæ nostræ, & iræ Dei, ruinæq; nostræ impendentis, calamitatem! quam non solum non fugere; verū etiam ultro accensere nostris dissensionibus acceleramus. Quid comitia nostra? quid contentiones nostræ? quid legum omnisq; iuris, & humani, & diuini contemptus? quid legitimi magistratus despectio sibi velit? quid aliud agunt, quàm vt maturius cum tota Reipub. pereamus? Cui morbo nostro, nisi M. vestra medicas manus admoueat, insaniam nostram & deseuientis morbi tantam materiam è corpore Reipub. amoueat, & ex visceribus nostris extrahat; nulla spes deinceps salutis nostræ se offerre nobis poterit; nequicquā aliorū opem implorabimus: sola M. vestræ prudentia ista diuina animusq; hic inuictus, & nostra, & totius Regni incolumitas est, ac medicina morbi nostri præsens; tuæ M. nostra vulnera, à Deo

Patre misericordiarū sananda, & legibus pietatis alligan-
da, commissa sunt. Cuiusquidem salutis, incolumitatisq; no-
stræ, iam (quod felix, faustumq;, & Sacræ M. vestræ,
& nobis omnibus, & Regno vniuerso sit) egregia, & nul-
la vi ventura submouenda fundamenta, non multis ijs à
suscepto Regno annis posuit: primūq; socijs ciuitatibus, pa-
rere M. vestræ nolentibus, & iudicium Dei ipsius, &
Regni totius consensum de M. vestra negligentibus, ad offi-
ciū reuocatis; deinde hoste superbo, et tot tantisq; successibus
feroci, armis fracto, prouincijs iam olim amissis recupera-
tis; Liuania Regno adiuncta; tot munitionibus hostilibus,
vel captis, vel euersis, vel in ditionem acceptis; tota penè
Moscouia ferro, & igni vastata; Plescouia constantissimè
oppugnata, & magna ex parte propugnaculis nudata, ho-
steq; ad pacem petendam coacto: quid deinceps expectare de-
beamus; M. vestra demonstrauit. Securi in omnes partes à
vicinis sumus: nemo est, qui contra M. vestram temerè
arma sumat; qui non M. vestram, aut non veneretur, aut
non metuat. Tartari intra fines suos, fama rerum à M. ve-
stra gestarum, & armorū splendore conterriti se continent:
& prædandi illam effusam licentiam in Regno nostro sibi
ereptam, vehementer dolent: vt nihil inde iam periculi me-
tuamus: nullas tempestates ab oriente sole expectemus: lu-
cem pacis inde oculis nostris vltro se inferentis hauriamus.
Quod nisi domestica & intestina mala nos perurgerent, nisi
interna vis, cædes, rapinæ, omnia peruastarent, nisi reli-
gio, Christi; gloria, tantū periclitaretur, nisi iustitia tam
acerbè

acerbè premeretur, nisi audacia, impietas religionis, & Dei contemptus, crudelissimè, & ita impunè in viscera Reipublice descuiret, si suū quisq; ius teneret; magnū bonū, nō pœnitendā felicitatē hanc nostrā iudicaremus: nihil planè nobis ad benè beateq; viuendum M. vestra regnante deesse gauderemus, ac summam voluptatem, maximosque fructus inde caperemus. Sed planè nobis id accidit, quod diuitibus ægrotis solet, qui cū omnium rerum & fortunarum copia abundant, nullo incommodo externo premantur, morbo tamen interno, et intra sua viscera vigente vrgentur, ac externæ illius beatitudinis fructus nullos percipiunt; ita enim & nos cōmodis his & fructibus, quos libertas diuinæ virtutis tuæ profundit, vix ullo modò frui possumus. Adimit nobis omnem eam voluptatē, omnia illa commoda, morbus intra viscera Regni descuiens. Non possessiones modò, non fortunæ tantum, non hæreditates nostræ, à maioribus relictæ, ad hæc vsq; tempora propagatæ, priuilegijs communitæ, dilacerantur, rapiuntur, vexantur, & tantum non igni, ferroq; quo vno, mala nostra ab hostili crudelitate differunt, peruastantur; sed etiam libertas nostra, existimatio nostra, ne dicam vita etiam ipsa nostra, in periculum eorum temeritate vocatur. Nemo est, qui, quod habet, se habere existimet: qui se vsquam securū esse putet; præter istos, qui omnia miscent: quibus omnia impunè licent: quorum furori, ac libidini, omnia nostra, fortunæ nostræ, possessiones nostræ, vita deniq; nostra exposita est: qui nullis legibus parent, nullum legitimū Magistrum agnoscunt: qui
omnia

omnia diuina, ac humana, pro libidine vexant ac miscent:
qui religionem Catholicam explodunt, noua & impietatis
plena dogmata inferunt, Sacramenta calcant, caerimoni-
as sanctissimas irrident, Deo ipsi & Christo seruatori no-
stro insultant, & omnis impietatis propagatores, patroniq;
sunt: qui inter ordines discordias serunt, leges impias, &
iustitiæ, iurisq;, & diuini, & humani pestem conscribunt:
fœderibus suis inperniciem, non modò Ecclesiæ Catholicæ,
verùm etiam totius huius Regni, & suam ipsorum, se ar-
mant: qui sacro ordine in ordinem redactò, bonis Ecclesiæ
direptis, pontificia autoritate conculcata, iurisdictione, &
omni autoritate principibus Ecclesiæ exspoliatis, senatu
toto contempto, & sua dignitate, autoritatēque nudato, in
M. vestram furentes impetum faciunt, ac planè in ordi-
nem eam cogunt: imperium, quod semper sanctum, & in-
uiolatum stetit, M. vestræ adimunt: manibus tuis istis in-
uictis, quarum vim hostis potentissimus sustinere nequeat,
manicas & catenas suarum confœderationum inijcere
contendunt: iuris dicundi, sceleratos puniendi, discipli-
næ maiorum reuocandæ, religionis auitæ stabilicndæ, pa-
cis, tranquillitatis, & iustitiæ tuendæ, omnem potestatem
eripiunt: bonis consilijs aduersantur, ac ut furiosi in M.
vestram debachantur: nihilq; aliud cogitant, nihil agunt;
quàm ut perturbatis ordinibus, & autoritate senatus con-
culcata, Ecclesia euersa, & omnibus suæ libidini subiectis,
M. Regiam impunè & securiùs aggrediantur, oppugnent,
& euertant: imperium ipsum ad se traducant: Anarchi-
amq; in-

amq; inducāt: totūq; regnum pro libidine sua primū di-
uexent, eneruent, omni dignitate & opibus exspolient, de-
inde penitus evertant, memoriāq; nominis gentisq; Polo-
norum aboleant. Neq; enim credibile est, in tanta, tamq;
effusa improborum hominum audacia euersis legibus, ex-
spoliato sua dignitate & autoritate toto senatu, religionis
metu excusso, Regia M. labefactata, omnium scelerum,
rapinarum, cædium, stuprorum, impietatis ac libidinum
impunitate data, & præmijs tantæ temeritati & audaciæ
amplissimis expositis, bonis oppressis, iustitia & legibus euer-
sis; Rempub. stare diutius posse. Nam quod furibunda ista
audacia putat, suis perditis istis consilijs firmari eam, & li-
bertatem illam, quam plenis buccis, & furorem exspuman-
tibus concrepat, retineri posse arbitratur; multū falli-
tur: & hosti iter ad occupanda omnia parat, & præmolitur.
Tyranni cuiuspiam, isti libertatis nostræ propugnatores,
ministri & satellites sunt; quorum labor est unicus; ut
Republ. perturbata, Senatu exautorato, M. vestra exar-
mata, & suæ libidini subiecta, toto Regno, omni præsidio,
& consiliorum rectorum, & armorum exspoliato, impieta-
te conuulnerato, catenas furoris sui inijciant, ac vinctū
libidine sua, Tyranno, ceruicibus nostris iam dudum mi-
nanti, tradant, memoriāq; omnem gentis suæ aboleant,
& pro Christo Machometum recipiant; filium Dei à Pa-
tre auulsum cælo expellant, legesq; Deo Patri ferant, ne
unquam filium suum unigenitum parem sibi agnoscat, ut
infra creatas res eum locet, omniq; pietati, castitati, iusti-

E

tiæ

*tie, omni illo cœtu sanctorum è suo Regno exturbato, cœ-
lum claudat, suamq; impietatem, suas cædes, sua scelera,
stupra, peccandi impunitatem pro illis adoptet, regnaq; sua
illa amplissima, & beatissima furori eorum subijciat: ut eo
ipso Deo suis dolis, suæ impiæ doctrinæ cathenis alligato,
cum principe suo Diabolo, in aula cœlesti se iactent, ac licen-
ter in omnem pietatem debacchentur. Hi sunt Serenissime
Rex, istorum conatus, hæc consilia: quibus nisi Sacra M.
vestra maturius occurrat, nihil est, quod ruinam nostram
sustineat. Intestino tanto malo occurrendū, morbusq; visce-
ra Regni exurens, à corpore nostro depellendus. Nihil il-
la externa cōmoda, nihil de hoste extra Regni fines sœuien-
te, victoria nobis profuerit; si domi virtutis, iustitiæ, reli-
gionis Catholicæ, & omnis pietatis probitatisq; hostes, in
nos desœuient; ac omnem iustitiam, non modo humanam,
verū etiam diuinam euertant; cædes impunitas, stupra,
adulteria, rapinas patrent; leges, pacis vincula, contem-
nant; seditionum instrumenta confæderationes conficiant;
senatum despiciant; religione, & Catholica Ecclesia euer-
sa, in ipsam Regiam M. qua salus Regni continetur, impe-
tum faciant; in ordinem M. vestram redigant; metum
omnem abijciant; quicquid libuerit patrent; nulla religione
Dei, nulla reuerentia M. Regiæ teneantur, ac Ecclesi-
am Catholicam, Sathanæ synagogam, & meretricem omni-
um libidinum, carnificemq; & omnis cædis & sanguinis
ministrum reddant; ac Regnum hoc amplissimum, à maio-
ribus nostris viris pientissimis, & æquitatis, pacisq; obser-
uantissimis*

uantissimis, virtute conditum, opibus auctum, iustitia & legibus confirmatum, pietate roboratum, à M. vestra victorijs celeberrimis, rebusq; pro salute nostra egregie gestis decoratum, cætum latronum à se redditum, prorsus euer- tant. Quorum audaciæ, impudentiæ, temeritati, & tan- tæ impietati, si M. vestra maturius occurrat, si temporius periclitanti Reipub. subueniat; iustitiam, religionem au- tam, pacemq; nobis restituat, & nostras fortunas, liberta- tem nostram, vitam deniq; nostram conseruabit: Regnum ab interitu impendenti liberabit: suam autoritatem & M. asseret, ac omnibus tempestatibus depulsis, feliciter ac æ- ternum celebranda gloria regnabit. Nam vt nunc sunt res nostræ, vt hominum nonnullorum audacia & temeritas; nulla cum dignitate in tam excelso solio sederis: nunquam dignitatem M. & imperij retinueris: nullum honorem, tot tantæq; virtutes tuæ, sapientia ista diuina tua, tanta in re- bus aggrediendis animi fortitudo, tanta in agendo dexteri- tas, in perseuerando constantia, in laboribus perseuerantia, molestijs exhauriendis patientia, tibi parere poterit: inglo- rius, & improbitati obnoxius istorum vitam agas, necesse fuerit. Quæ voces istorum aduersus M. vestram exau- ditæ proximis comitijs, qui impetus in leges, in religionem Catholicam, in te deniq; ipsum Regem fieret, M. vestra cognouit. Non isti Regem te Serenissime princeps esse suū statuunt, non tuo sapientissimo, æquisimo, & sanctissimo imperio subijci volunt; sed vt autoritate M. vestræ, vel potiùs regio nomine, quod solum M. vestræ relinquere co-

nantur, ad libidines suas abutantur, quod certè consilium
suum, & conatus istos improbos suos voces illorum prodi-
derunt, cum dicerent: Eò Rege nobis opus fuerit, cui nos,
non verò ille nobis, imperemus: quod est dicere, cuius no-
mine ad libidines abutamur: qui cupiditatibus nostris ser-
uiat: quem quo velimus impellamus: unde velimus abdu-
camus: quem quando velimus Regno amoueamus: cum
quo liberè agamus, ac ei si quidpiam iustè & legitime decer-
nat, obsistamus, & absq; vllò metu, pudorèq; nostro dicamus:
At qui nos tua decreta non recipimus, & nisi quod libidini
nostræ adlubeat, decernas, statuas, atq; mandes, non pare-
bimus: nostrum est imperium, nostra gubernacula: quid-
quid lubet, licet nobis; quæ vera nobilitatis libertas est: ne-
que volumus, vt nomine tuo Regio rei citentur, tuæ au-
toritate ad comparendum apud iudices cogantur, aut ad
causam dicendam euocentur: nos mandabimus, euocabi-
mus, ac de toto illorū negotio, quod nobis libuerit, non quod
leges tuæ istæ velint decernemus: satis est quod tuum istud
regium nomen usurpabimus, ita scribes, & dicas confi-
cientes, regnante Stephano, nos Procures mandamus. Quæ
vox istorū, quàm impudens, quàm scelerata, quàm in M. V.
contumeliosa; nihil dico. Non regem hoc este se, nō imperiū
gerere, nō regnare, sed perpetua ignominia ac dedecus, quod
nulli ingenuo ferendum est, et honor, contumeliosus potiùs,
quàm honorificus. Nihil isti pro sua nō ferenda impudentia
M. V. præter Regni nomen relinquunt: omnem potesta-
tem, omnia iura, & legum decreta, omnia iudicia, ad suam
libidinem

libidinem trahunt: hoc enim unum agunt, ut M. vestra,
verbo magis, quàm re ipsa imperium tenente, impunè o-
mnia, & humana, & diuina iura calcent, iustitiam & pie-
tatem profligent, Senatum euertant, libidini suæ effrenatæ
inserviant, ac tuum nomen perpetuo dedecore afficiant,
seruitutisq; nouæ & inauditæ regibus & principibus no-
tam inurant: nec dissimile regnum tuum esse volunt, quàm
illorum fuerit, quorum regna in tragædijs referuntur, qui
nihil præter personā principis præseferunt: quorum ut di-
ximus, si maturiùs audaciæ occurras, si regni habenas ar-
ctiùs attrahas, potestate tua legitima & Rege Stephano
digna contra istorum furorem utaris, in ordinem effrena-
tam eorum audaciam redegeris, frenos tantæ licentiæ &
impudentiæ inieceris, ad officium debitum, legum obseruan-
tiam, pacis & concordie inter ordines conseruandæ, stu-
dium adduxeris, religionem Catholicam, sceleratis artibus
eorū, et impietate oppressā, erexeris, Ecclesiā Catholicam li-
bertati suæ, fortunis suis, et dignitati suæ, restitueris, ac sa-
thana viribus euersum regnū Christo Domini reddideris; et
regnū tuū firmabis, et tū demū victor eris, verosq; & æter-
nos, victa istorū improbitate, triumphos ages, tutus, ac Deo
dilectus, ut ille Sanctissimus vir David, regnabis, tuæq;
diuinæ virtutis, iustitiæ & veræ pietatis coronas, à Deo
omnium bonorum remuneratore recipies, regiumq; hoc de-
cus, tibi diuinitus oblatum, nulla reprehensionis labe nota-
tum æternitati transmittes. Quorum omnium, ut curam
suscipias, ac nos nostramq; hanc Ecclesiam, in qua corona

*decoris ornatus fueris, imperij gubernacula apprehenderis,
possessionem regni adieris, tua Regia M. complecti & tu-
eri digneris, maiorem in modum rogamus, ac pedibus tuis
Regijs aduoluti supplices petimus.*

D. IACO-

ORATIO III.
 D. IACOBI GORSCII
 PRO VICTORIA REGIS
 STEPHANI EX MOSCHO
 PARTA.

I, QUANTVM IN PERICVLO ET tempestate belli, aliarumq; calamitatum homines trepident, opem & auxilia Dei, diuorumq; omnium implorent, tantum victoria de hoste parta, tempestate, & fluctibus periculorum sedatis, soleq; tranquillitatis reducto grati, & diuinæ bonitatis, cuius ope & misericordia, quam in discrimine, & imminenti interitus metu positi implorassent, memores esse velint; non minore equidem contentione, non remissiore studio ad supplicandum, gratiasq; publicè agendas Deo, salutis suæ & Reip: incolunitatis auctori, concurrerent; non minùs ardenti animo altaribus admoti, diuinas laudes canerent, bonitatē eius, amorem eius erga se & auxilium præsens celebrarent, passimq; voce sublata prædicarent; quam tūm, cū in periculo essent supplicare, ad arasq; flentes hæerere solerent. Sed quoniam metus et præsens periculum vehementiùs oculos nostros vrit, quàm pax reddita delectat; in illo vehementes & solliciti, in hoc remissi & negligentes sumus. Quod equidem ita esse, & gentium, & populi Dei exempla plurima docent.

Ingresso

Ingresso cum exercitu in Italiam Duce Pœnorum Annibale, omniaq; igni & ferro peruastante, tot exercitibus, tot imperatoribus Romanis cæsis, armis hostilibus urbe cincta, quid populus Romanus terrore illo excitus non fecit? quæ præsidia non quæsiuit? Dies & noctes lachrymis profusis, manibus in cælum extensis, vocemq; elata, Deorum præsidia ac opem implorabant: supplices cum uxoribus & liberis ad aras Deorum hærebant: ac se, urbem, Italiamq; tanto discrimine & bello liberari precabantur: & eo nomine vota assidue faciebant. Digresso ex Italia Annibale, & quiete Italiæ reddita; nemo inueniebatur ex ijs, qui gratias Dijs, aut priuatim, aut publicè agendas moneret. Adeò, inquit Titus Liuius, homines sunt bonorum negligentes; ut ne aduenientem gratiam benigni accipiant, nedum ut præteritæ satis memores sint, qui erant in metu supplices, qui undiq; præsidia quærerent, periculo liberati, Deorum suorum obliti. Populus ille Dei, qui Israël dicebatur, gens electa Dei, semen ipsius Abraham, imminente à tergo hoste, cædemq; atrocissimam spirante, à fronte verò mari Erythræo, progressū, fugamq; prohibente, terrore impendentis undiq; interitus dissolutus, ac luctu perditus, cum, quò se verteret, non haberet, ad Deum Patrum suorum conuersus, manus vocemq; tendens, lachrymas profundens, bonitatem eius ac potentiam infinitam, qua patres suos texerit, è multisq; & varijs periculis & discrimine liberauerit, neminem illis nocere permiserit, & tanquam pullos suos aquila in alis suis portauerit, magno cum gemitu implorabat:

rabat: neminem enim è tanto discrimine se posse eripere
videbat, præter ipsum, qui cælum, terramq; condidisset De-
um: cui tamen liberati, & illo, quod ab Rege Ægyptio præ-
sens instaret eis, vitæ discrimine erepti, mariq; ipso cedente,
& transitum aperiente, in tutum deducti, non solum nõ red-
diderunt debitum honorem, verum ut ingrati, & beneficij
in oculis omnium hærentis immemores, ad idola versi, De-
um seruatorem suum reliquerunt, & ad iram prouocau-
erunt; ut planè se ingratisimos, tot tantorumque beneficio-
rum Dei demonstrarent. Ita qui metu venientis mali ex-
citati, in sinum Dei confugerent, in eiusq; præsidio acquie-
scerent, securitati redditi, ingratisimi in eum fuerunt, ne-
que debitum honorem gratijs ei agendis reddere curarunt;
propterea quòd acriùs mala, quàm bona homines sentiant.
Quibus ne nos etiam similes esse videamur, cum Moyse, &
sorore sua Maria sumpto Psalterio, & orationis Cithara,
bello grauissimo liberati, hoste ad pacem petendam armis et
insigni virtute Serenissimi Regis Stephani coactò, Do-
mino Deo gratias agentes cantemus. Benignè enim nobis-
cum egit, gloriosam victoriam de hoste sæuissimo, potentis-
simo, & superbo largitus est. Cantemus igitur domino: ce-
lebremus nomen eius, misericordiam eius, & benignitatem
sublimiùs & prolixiùs enarremus. Resonet vox nostra, lau-
des Dei celebrans, in hoc augusto templo, in quod cætum
vestrum, & vniuersum studiosorū nostrorum conuentum, ob
eam causam aduocauimus: neque enim nos similes esse de-
cet istis, qui diuina beneficia vltro etiam oblata, vel ingra-
tissimis

tissimis animis, accipiunt, vel etiam contemnunt, ac clarissimorum hominum egregie res gestas, calumniantur: gratos nos esse benignitatis tantæ Dei, qui hostem superbum ita conterruit, ita animos eius tumentes fregit; ut ne conspectum quidem Serenissimi Regis & exercitus nostri sustinere potuerit, & desertis militibus & munitionibus suis, in latebras paludesq; inaccessas, animum illum fractum totum intulit, nihilq; præter fugam cogitauit, demonstramus. Cantemus igitur Domino: & inuicto Regi nostro, honorem eū, quem sua virtus, & in eo bello gerendo, & tota Republica gubernanda, fortunis nostris, religione auita, vita denique nostra conseruanda, meretur, præstemus. Imitemur populum illum Dei, qui Sauli victori occurrit, Dominum victoriæ largitorem, gratiis ei agendis, & bonitate sua potentiaq; eius immensa celebranda, honorauit: & non solum Saulum regem victoriæ ducem; sed et pastorem abiectum, ob Goliatum monstruosum illum Palestinorum centurionem singulari certamine victum, Dauidem, debito honore ornauit. Non ignoratis, quæ illius populi vox fuerit, quos hymnos cantauerit, quibus encomijs & Saulum, qui vicisse mille, & Dauidem, qui decem millia profligasse hostium dicebatur, celebrauerit. Celebremus igitur & nos bonitatem Dei, & potentiam eius: celebremus Regis nostri in suscipiendis bellis prudentiam, in gerendis constantiam, in aggrediendo hoste animum fortem, in victis tractandis clementiam, in victoria mansuetudinem. Nouæ victoriæ, in speratæ pacis, nuncium accepimus: præter omnium nostrum
opinionem

opinionem, præter expectationem, pacis leges hosti superbo
dedimus: præter spem Liunioniam vniuersam, quam etsi
armis munitam, copiisq; instructam hostis teneret, recepimus.
Nova lux nobis affulsit. Non solum amissa recuperauimus;
verum enimvero eam prouinciam, quæ toti regno vim sem-
per aut inferret, aut minaretur, in potestatem nostram rede-
gimus, & regni nostri æmulam, Reipublicæ nostræ partem
fecimus, præsidia illi imposuimus: religionem illam Catho-
licam, cuius tuendæ causa, & ab idololatrice olim Litua-
niapropugnandæ, milites celeberrimos, armorumq; peritia,
& pietatis studio, quondam commendatos, in eam prouin-
ciam induxerimus, eorum ipsorum, qui propugnatores esse
debeant, improbitate, et perfidia pulsam, reuocamus, ac suis
sedibus pientissimi Regis nostri Stephani, cum, labore, &
summa contentione locamus: Christoq; ipsi suam possessionem,
in qua se hæreticorum doctrina recens iactabat, reddimus.
Quo nomine gratias Deo patri misericordiarum acturi con-
uenimus. Exurgat igitur inter nos psalterium illud decem-
chordarum David, quo ille & Dei laudes, & populi sui vi-
ctorias, vario genere symphonie & carminis descriptas,
canere non cessabat. Exurgat nunc eius hæc diuina cithara:
exurgat omnis symphonia eius, & victoriam Serenissimi
Regis nostri Stephani, vnà cum misericordia & beneficio
immenso Dei patris, & Filij eius Christi Iesu, in hoc cœtu
uestro personet. Quid verò cantabimus? Cantate, inquit
David, Domino canticum nouum: cantate & psallite no-
mini eius. Quamobrem & diuine Rex cantemus? quamobrem
psallamus?

psallamus? Quia res, inquit magnas, & admiratione dignas gessit: quoniam sua dextera, sua virtute, & brachio potentiae suae, & Regem vestrum cum toto exercitu seruauit, victoriam vobis largitus est, & tyranni vires non solum minitantis, sed etiam inferentis arma regno fregit, supplicemq; Serenissimo Regi vestro esse compulit, pacem petere, leges datas capere, ereptas regiones regno restituere, cõegit. Est sanè quod cantemus, est quod Deo cum Rege David gratias agamus. Noua hæc victoria, non sinit animos nostros torpescere, non sinit nos tacere, qui centum integris annis, non vincere, sed vinci solebamus: noua materia, noua victoria nobis affertur, nouum canticum pro illo veteri, quod totos centum annos, à Wituldi & Wladislai fatis exorsi, cum summo mœrore nostro, & lachrymis nostris, ad hanc vsq; inuictissimi Regis Stephani victoriam cecinimus, aures nostras assiduè personet: quod mentes nostras ad diuinas laudes celebrandas excitet: quod eius misericordiam ante oculos nostros ponat: quod nouam Regis nostri Stephani virtutem, animi fortitudinem, pietatem, pectus inuictum, suaq; in nos ac regnum vniuersum beneficia celebret, ac laude debita exornet. Neq; enim illos imitari nos decet, qui omnia ea, quæ fortissimus, & inuictus Rex noster agit, vel repræbendere, vel eleuare non erubescunt; cum nisi diuinitus hic princeps nobis datus fuisset, non victoriam nunc caneremus, non triumphos ageremus; sed vt mancipia in turpissimam Tartari seruitutem abduceremur, sardiq; venales libidini Turcicæ exponeremur.

Ingrati

Ingrati animi est res magnas virtute et sapientia summa gestas calumniari, vel eleuare perditam salutem, vel inuito oblatam repudiare: utrumque hoc viciū inquietæ mentis, & Dei beneficiorum ingratiæ apertè præsefert argumentū, ac canticum vetus inuidentiæ plenum canit: nouum, quo gratias Deo, pro tanta sua in nos, & regnum nostrum misericordia, agat, ac virtutem principis optimi, & inuictissimi, exercitusque nostri celebret, damnat, & auersatur. Quibus ut hac celebritate nostra indignis omnino repudiatis, cantici utriusque nostri rationes explicemus, Wituldo Lituanie duce, & Wladislao Jagielone Rege Polonorum, quorum uterque imperij sui fines propagauit, ac res magnas tum in Moschouia, tum in Tartaria, tum aduersus Germanos in Prussia, egerat, qui exteris nationibus, ac ipso terrore orbis terrarum Turcarum imperatori, terrorem nominis sui iniecerat, gloriamque Poloni nominis extulerat, vita functis: ad Casimirum natu minorem filium Wladislai sceptrum regni delata. Nam de Wladislao adolescente inuicti animi, quem nobis Ungariæ regnum, maturius, quam nostris rebus utile esset, abreptum, Turcarum furori obiecit, nosque sua illa inuictæ animi fortitudine priuauit, nihil dico: non diu hic princeps nostrus præfuit rebus: & eo tempore præfuit, quo Moschus post Wituldi victorias caput attollere nondum audebat. A Casimiro igitur, quo regnante Moschus insultare nobis cœpit, exordiar. Nam dum ille in Prussico bello, quod annos tredecim continuos gessit, occupatur, ac ciuitates fœderatas à tyrannide Germanorum cruce si-

gnatorum, qui Mariani milites vocarentur, armis Polonorum liberare contendit, Germanorumq; insolentiae resistit; Joannes dux Moschorum, excusso iugo Tartarico, & plerisq; ducibus Russiæ suo imperio subiugatis, Nouogrodiū magnum, quæ ciuitas tum duci Lituanorum parebat, & centena milia aureorum annuorum ex fœdere dependebat, magna vi aggressus, unâ cum Russiæ albæ plurimis munitionibus & arcibus, in potestatem suam redegit, ac toti Russiæ atque Lituaniæ imminere cœpit. Cui cum Lituiti bellum inferendum censerent, Casimirus laceßendum bello non putauit, tum quòd ducem illum ferocem, et bellis gregendis exercitatum, fortunisq; auctum videret, tum quòd ipse bello Prussico exhaustus esset, & ad alia bella spectaret. Quo successu ille elatus, ad maiori animum adiecit, Alexandro duci Lituanorum magno, genero suo, Seueriensē regionem latissimam & opulentissimam impune eripuit, ac ita animo elatus fuit, ut vix ab eo impetrari potuerit, ut captiuos redderet. Nec hîc finis est: mox filius eius Basilius fraude Glinscij Ducis, caput eius regionis SMolenscum arcem occupauit, ac firmissimis præsijs muniuit, maiori tentaturus, nisi à Diuo Sigismundo, qui mortuo Alexandro regnare tum cœperat, infinitus eius exercitus, quem in ipsam Lituaniā immisurus erat, profligatus fuisset. Tum enim cœpit quietior esse: tum aliquid de sua illa audacia et fastu animi remisit, pacisq; ac fœderum leges acceptas, à Sigismundo ad vitæ exitum seruauit: cuius filius, qui nunc in Moschouia Tyrannidem exercet, Augusto Polociam primum

mum eripuit, ac mox in Liuoniam, ne quicquam ad Augusti
præsidia confugientem, ingressus, totam vastauit: arces plu-
rimas. vel expugnauit, vel per ditionem accepit, aut deser-
tas præsidij suis muniuit, pleræq; enim & arces, et vrbes,
ab incolis & milite, timore eius exercitus deserebantur.
Tantus creuerat, ignauia nostra Moschus, ut ne aspectum
quidem eius Germani ferre possent. Ac non solum Augu-
stum, quem contemnere soleret, laceßere ausus; verum etiã
Henricum Regem, quem tot, tantãq; bella in patria gessisse
& confecisse sciebat, nihil metuens, ingressus in Liuoniam,
arces Regias occupauit, totiq; Liuoniæ præsidia imposuit,
ac incolas, ut alter Nabuchodonosor, ex ea regione abdu-
ctos, in extrema Moschoniæ transtulit, Tartarorumq; fu-
rori exposuit. Et hæc quidem sunt, quæ cum nostro summo
dedecore centum integros tulimus annos: hoc canticum eo
tempore cantauimus: prima hæc illa nostra elegia erat, quã
scriptam sanguine nostrorum, capto Nouogrodo, totq; the-
sauris inde exportatis, Joannes Moschus nobis cantandam
tradidit. Qui tum erat luctus nostrorum, qui terror, qui do-
lor, tanta, tam nobili, tam fructuosa principibus nostris ere-
pta ciuitate, ac tota planè regione illa, quam albam Rusiã
dixerunt, vel occupata, vel igni et ferro peruastata? Quid
animi tum nostris fuisse putatis, dum ex Rusiã occupata,
Lituanie hostis tã acer immineret; cum signa infesta in cã
iam iam inferret, eoq; progressus esset, ut ei Casimirum Ger-
manie victorem supplicem esse oportuerit? Qua quidem
Elegia à nobis decantata, alia nobis ab eodẽ hoste canenda-
mittitur?

mittitur? Nam occupata Seueriensî regione, & in vicinia
castris hostium positis; non minor luctus, terrorq;, non Li-
tuaniâ solam, sed totum Regnum occupabat. Lituania
vastata, hostis ille, & impenandi, & gloriæ, & auri argen-
tiq;, cupidus, in Poloniâ inuasurus non dubitabatur; præ-
sertim Russis principibus, ultrò se ad eum conferentibus,
& sua dudentibus. Auxit hoc lugubre carmen prodita arx
Smolensco; qua incolumi stante, non difficulter recuperari, à
strennuo duce Sigismundo Seueriensis regio videbatur. Sed
vel tum maxime territi fuimus, cum suspensis organis, &
armis nostris sedentes, non ad flumen, sed domi ad pocula,
captam Polociam audiuius. Quid enim expectabatur,
quàm ut Wilna ipsa caperetur? Hæc erant illa cantica,
quæ à Casimiro ad Stephanum usq;, Regem patriæ nostræ
patrem, cantauimus: nihil toto illo tempore afferebatur,
præterquàm tot millia hominũ cæsa, tot pueros, puellasq; stu-
pratas, tanta seruitia hostem in captos usum, regiones igni et
ferro vastatas, in miseram seruitutem captiuos abductos.
Nam quæ à Tartaris passi fuerimus, illis regnantibus Re-
gibus, non libet commemorare: testis est illa Podoliæ cam-
porum vastitas: & nos ipsi ante aduentum ad nos Step-
hani Regis, ita territi fuimus; ut mensas etiam cibis instru-
ctas desereremus, ac fuga salutem quæreremus. Quot mil-
lia hominum tum in Tartariâ abducta; quantum tum ho-
stis ille, imò latro & prædo nobis insultauerit; quàm con-
temptum nomen Polonorum Turcia captiuis nostris repleta,
reddiderit; tacere præstat, nec cætèrâ volo persequi, quæ
vobis

vobis perinde ac mihi nota sint. Ad nouum canticum ve-
nio : vetus enim hoc centum annorum, animos vestros lu-
gubri suo sono dissoluit, & aures ab audiendo vestras auer-
tit. Ut primum Serenissimus Rex Stephanus diuinitus no-
bis datus, in regnum venit : ut primum illi clauum nauis
nostræ tradidimus : ut primum sceptra gerere cepit, Reip:
& nostram salutem animo complexus, omnia consilia, cu-
ras, & studium suum ad regni propugnacula vertit : præ-
sidia corrogare & rebelles ad officium redigere instituit :
Gedanensibus bellum, cum ea copia, quæ vix satis esset
Regiæ dignitatis tuendæ, & salutis domi custodiendæ, in-
tulit : & profligatis copijs eorum, ea manu, quam dixi, vr-
bem eorum obsedit, ac ad officium ciues illos redegit. Hinc
nulla interposita mora, opem suam Liuoniensi vni ciuitati-
bus, quibus tyrannus Moschus immineret, reliquiasque e-
ius regionis occupare contenderet, cum lachrymis imploran-
tibus promisit, ac in eas regiones se contulit, Moscho bel-
lum, repetitis ab eo rebus, intulit : ad Polociam exercitum
duxit ; ac ita obsessam oppugnauit ; ut non multis interpo-
sitis hebdomadis in potestatem suam eam redigeret, princi-
pes captos abduceret, arces vicinas expugnaret, ac totam
eam prouinciam occuparet, regnoq; restitueret. Quo in lo-
co tanta Regis nostri constantia, tantum animi robur, la-
borumq; tolerantia ad eum enituit ; ut nec hosti, nec iniuriæ
cæli, obscænoq; solo cesserit : videbatur planè non solum cū
hoste configere, verumetiam cum ipso cælo, tempestatibus
G assiduus,

assiduus, ac terræ cæno, bellum gerere: ut interim rerum
& victus inopiam prætermittam. Docuit constantissimus
princeps, Polonos non eos esse, qui putabantur molles, et la-
borum non patientes; verum omnium periculorum contē-
ptores, inedia, tempestatum, omniumq; vel cæli, vel loci
iniuriarum patientissimos, et victores. Quod bellum ab in-
famia illa, quæ, & Polocia capta, & Tartaris Podoliam
impunè vastantibus, & tot millia hominum absq; armis et
certamine vlllo abducentibus, nobis irrogabatur, nos libera-
uit. Hic cœpimus nouum cantare canticum: hac victoria
audita, animus noster creuit: gratias Deo cum David age-
re cœpit, & in ea verba prorupit: Cantate Domino canti-
cum nouum: canticum illud nostrum vetus erat luctu & la-
chrymis plenum; nouum hoc lætitiâ, & gaudium resonat:
ac corda nostra, mœrore, quo conficiebantur, deterso, hila-
ritate refecit, et animos nostros instaurauit. Redacta Polo-
cia in potestatem suam, rebusq; ibi constitutis, non quiescit,
ut nostri olim solerent, victoriosus Rex: non contentus ani-
mus ille generosus hac vna victoria. Munita igitur ciuita-
te illa, ad cætera recuperanda se infert, & intra vertentem
annum, urbem illam, quæ ab amplitudine pratorum, &
planicie amœnissima, nomen accepit, Welkolucum aggre-
ditur, & tertio postquàm obsesta esset die, expugnat, ac mu-
nitiones nouas excitat, præsidijq; munit, & alias vrbes
ipse cum suo exercitu oppugnat: ad alias, simili prædito a-
nimi robore, & laborum patientia, Magnificum virum
D. Joannem Zamosium, regni Cancellarium dimittit, ac
multas

multas munitiones difficilimas expugnat, & in potestatem suam redigit, nunciumq; suæ victoriæ ad nos mittit, cantariq; Domino canticum nouum nos iubet. Quæ calamitas hostem, cum parum moueret, ut potè eum, qui non solum suorum salutem contemneret; sed etiam optimos & fortissimos suos principes crudelissimè necaret, ad caput imperij eius Serenissimus Rex noster exercitum ducit: Pleiscouiam amplissimam urbem obsidet, & machinis muros verberit: ac nihil eorum, quod ad capiendas & expugnandas vrbes munitissimas necessarium esset prætermittit: erumpentes ex vrbe cædit: muro perfoso, ac militem nihil cunctantem, in apertum murum inuadere iubet; qui cum locum apertum, turresq; vicinas, sua virtute occupasset, egregium que specimen virtutis & fortitudinis daret, nihilo secius tam pientissimus Rex, quod videret, à multitudine hostium pauciores suos, plures enim loci angustia non capiebat obrui, & à puluere sulphureo per cuniculos turribus subiecto, periculum eis imminere, nihil cunctatus eum reuocat, malens militum saluti consulere, quàm vel ipsam urbem eius interitu capere. Nec satis visum est urbem premi, pars exercitus in interiora Moschouiæ mittitur, omnia igni & ferro vastantur, ut hoc modo vel hostem in aciem eliciat, vel commotum clade suorum, ad pacem petendam adducat. Quo facto cum hostem parum permoueri, discessumq; suum hyemis timore, quæ in illis locis seuiissima esset, expectare videret; statuit in eodem loco hyemare, & hostem docere, se non solum arma hostilia non metuere; sed etiam prudentia sua

42
tia sua, & patientia, hyemis asperitatem, & iniurias cœli
superaturum, ac iterum pars exercitus in penetralia Mo-
schouïæ mittitur, omnia hostiliter vastantur, ipse Moschus
ubi sit perquiritur. Quam animi constantiam Regis, cum
hostis videret; frustra se tergi-versando tempus absumere
iudicat: ac ne ipse in sua regia obsideatur, metuit, ad pacem
petendam seriò animum flectit, moxq; opera legati Pontifi-
cij de fœdere agit. Quod fœdus ita confectum est, ut Polo-
niam nunquam, & Regis, & impendij ad bellum facti, pœ-
nitere poterit. Restituitur Liuonia tota, traduntur arces,
cum machinis bellicis & armis: non solum Polocia relin-
quitur Regiæ potestati, verum etiam arces multò ante Po-
lociæ oppugnationem, à maioribus Moschi occupatæ, red-
duntur, ac Polociæ adiunguntur: sola Velkolucorum resti-
tutione, & solutione oppugnationis Pleseouïæ Moschus cõ-
tentus; cætera omnia Regi ut voluit concessit, ac de cæ-
teris iudicio Pontificis Romani se decertaturum promisit,
iudicio potiùs quàm armis, quibus olim orbem terrarum ter-
ruit, experiri exoptans contra inuictum Regem. Atq; hoc
est canticum nouum: quod ut cantemus Domino, Serenif-
simus Rex noster literis de victoria et pace confecta ad nos
datis, voluit. Cantemus igitur Domino, qui gloriosè egit,
qui hostem nostrum terruit, ac ita terruit; ut nec aspectum
armorum re giorum sustinere potuerit. Cantemus Domino,
quòd miseram Liuoniam è dura seruitute liberauit: quòd
nostra recuperauerimus: quòd fidem Catholicam primùm per
hæreticos, deinde per ipsum hostem, qui perfidiam hæreticæ
doctrinæ

doctrinæ puniuit, ex locis illis amotam, in suum locum pi-
 entissimi Regis nostri bonitate, restitui audiamus, ac pacem
 optatam habeamus. Cantemus Domino canticum hoc nouū,
 annunciemus gloriam eius, celebremus misericordiam in
 nos summam, ac ut eundem animum Regi nostro aspires,
 contra pestem orbis terrarum Tartaros, rogemus; ut ali-
 quando scelerum suorum, et tot prædarum, pœnas meritas,
 inclyto huic principi dent, ac gloriam eius augeant, nosq;
 metu tam fœdæ gentis liberemur. Cantemus canticum no-
 uum, cantemus cum Diuis Ambrosio & Augustino canti-
 cum eorum lætissimum, Te Deum laudamus.

ORATIO IIII.

D. IACOBI GORSCII

APVD SERENISSIMVM

REGEM STEPHANVM LEO-

poli Cracouiam reuersum

habita.

QVOD A DEO OPTIMO MA-
 ximo assidue precati sumus, Sereniss: Re-
 gia Maiestas, Domine D. clementissime,
 dies hæc nobis repræsentat, precësque no-
 stras, & vota nostra, pro Maiestate vestra
 suscepta, à Deo Patre exauditas esse, re ipsa testatur. Cum

G iij

enim

enim ab eo ipso tempore, quo Sacra M. V. susceptis regni
huius habenis, ab hac Urbe disceſſerit, ſemper M. V. ma-
ximis in laboribus & periculis grauiſſimis verſari, belloq;
improborum ciuium, & ſociorum excitato, teneri viderem-
us; nunquam deſtitimus Deo omnium miſericordiarum
patri ſupplicare, votaq; pro incolumitate M. V. facere, &
ſummis precibus noſtris ab eo expoſcere, ut M. V. in hanc
ipſam urbem incolumem, rebus ex ſententia conſectis, ho-
ſte repræſſo, ciuib; proteruis in ordinem reductis, ad offi-
ciumq; reductis, reduceret: ac ut vniuerſo regno ornando;
ita rei literariæ noſtræ tuendæ incolumem, & felicem
conſeruaret. Quod, quoniam ita ut precati ſumus accidiſſe,
dies hodierna repræſentat; Deo Opt. Max. qui noſtras
preces audire dignatus eſt, gratias agimus: utq; M. V. ea-
dem incolumitate, felicitateq; frui perpetuò faciat; orare
eius benignitatem non deſinemus. Atq; equidem Sereniſſ:
Rex, Domine D. clementiſſime, cum omnes omnium ordi-
num homines, totumq; hoc regnū gratias meritò Deo Opt.
Max. agere debeant, quod M. V. & regni huius Regem
eſſe voluerit, & incolumem, felicemq; ſeruat; tūc verò
nobis, qui rei literariæ curam, ſtudiūque ſuſcipimus, maxi-
mè id conuenit; qui in M. veſtri eas ipſas literas, & eam
bonarum artium excellentiam ita lucere videamus; ut ea
cum ſplendore Maiestatis regiæ certare videatur: nec mi-
norem dignitatem M. veſtræ aſſerant; quàm ipſius Regni
maieſtas aſſert. Vehementer certè omnes eas virtutes in
alijs admirantur; in quibus ipſi conſequendis ac tuendis e-
laborant

laborant, vehementique studio erga illos accenduntur; quos
in eodem curriculo, in quo ipsi desudant, principem locum
tenere videant: & exemplo eorum ad omnem illam rationē
effringendam excitantur: neque quicquam ad excitandos a-
nimos ad Virtutem, studiūque literarum colenda efficacius,
et vehementius fuerit, quā principum studia; ad quorum
exemplum, orbem totum componi, gravissimē quidam pronū-
ciauit: ut cū primū Augustus Cæsar pœtices studium ada-
mare visus esset; statim Roma Græcos etiam ipsos, & nu-
mero, & præstantia pœtarum superare contendit: Nero
in theatro cecinisse visus, tota urbs studium canendi com-
plexa, nemoque repertus, qui principi illi cantando operam
suam ac ingenium probare nollet: Adrianus astræ suspexit,
Mathematicorumque studia probavit, quis cœlum ipsum
conscendere non sit conatus? nullum certe calcar acrius est
ad incitandum homines, ad omne genus & artium & vir-
tutum; quā exempla principum. Cū igitur in M. vestra
tantus splendor eruditionis, & literarum reluceat; quis e-
rit in hoc regno, qui ad complectendas et ingenuas artes, et
eos ipsos colendos, qui eas profiteatur, non excitetur? qui
literarum studia non complectatur? qui in eo genere excel-
lere non contendat? Est igitur, quod Deo Opt: Max: gra-
tias agamus: qui pro sua in hoc regnum benignitate, M. ve-
stram talem regem nobis et dedit, & incolumem, felicemq;
conseruat: est, quod felicem regressum in hanc urbem bona-
rum artium altricem M. V. gratulemur: est, quod Acade-
miæ nostræ gaudeamus. Quam quidem Academiam et rem
literariam

literariam nostram, ut benignitate sua M. vestra complectatur, & in suum patrociniū recipiat, per eas ipsas literas, quæ M. vestræ tantum splendorem inferunt, & tantam dexteritatem in rebus agendis, regnóque gubernando præstant, rogamus. Non equidem ignoramus Serenissime Rex, Domine D. clementissime, multos esse, qui nos, & totam huius Academiæ studiorum rationem, moresq; apud M. V. repræbendant, grauiusq; accusent, & plerique etiam crimina confingant: quorum oratio, crimenq; quale fuerit, si præsentibus apud M. V. nos accusauerint, facile apparebit: quæ de re pluribus agere, nec loci huius, nec temporis huius fuerit: certum accusatorem, certaq; crimina isthæcratio postulat. Nunc M. V. supplices oramus, ut nostrum officium & salutationem hanc nostram, in meliorem partem interpretari, nosq; cum tota re literaria nostra, benignè in suum patrociniū recipere dignetur.

ORATIO V.

ORATIO V.
D. IACOBI GORSCII
GRATVLTORIA,

Apud Illustrem & Magnificum D. IOANNEM
ZAMOSIVM, Regni Polonię Cancel-
larium, à bello Moscouitico reuertentem,
& possessionem præfecturę
Cracouię: cernentem,
habita.

SI DIVINVS ILLE PLATO,
rectè diuinauit, cùm diceret, respublicas
tùm demum felices ac beatas fore, Illustris
ac Magnifice Domine, cùm eas aut Phi-
losophiæ amatores gubernarent, aut qui gu-
bernent, philosopharentur: certè nostra Respublica, optimo
iure beata & felix esse debet; quæ tota in potestatem eru-
ditissimorum virorum venit; quæ non modò regem omni
genere eruditionis excultum, & ingenuis artibus exorna-
tum, consequuta est; verùm etiam Senatores eos habeat;
qui nullum genus literarum, nullam partem philosophiæ, ac
scientiarum prætermiserunt. Inter quos illustris ac magni-
fice domine, primas partes, et locum principem facillè tenes,
& vt dici solet, familiam ducis: qui non solùm per transen-

H

nam

nam opes philosophorum aspexeris; sed in penetralia eorum
totis patentibus valuis ingressus, omnia penitus euolueris,
omnia introspexeris ac pertractaueris, omnesq; illas sapientie
eorum rationes, consilia, dogmata, et arcana eruditionis
exbauferis. Nunquam certe eruditorem senatorem, regio-
rumque consiliorum moderatorem tua Ill. M. hoc Regnum
habuit. Superasti ingenio, superasti omnigenere literarum et
eruditionis, non modo eos, qui in Republi: gubernanda, &
rebus agendis occupantur; verum ipsos etiam Philosophos,
ac omnium scientiarum professores, longè post te reliquisti:
& tuo ipsius exemplo multos esse discipulos magistris suis me-
liores demonstrasti: nosq;, ut dicere non dubitemus, verum
illud Græcum esse, πολλοὶ μαθηταὶ ὑπείσσοντες διδασκάλῳ confir-
masti. Nam cum illi semper in contemplandis illis erudito-
rum opibus desideant, ac inter paucos eas explicent; Ill. M.
vestri è tenebris illis eductus, in forum, in Rempublicam, et
in lucem hominum eas transtulit: ac non solum inter subse-
lia senatus et iudiciorum; verum in ipso etiam solio Regum
locavit: & quàm splendens ille eruditionis thesaurus Phi-
losophorum fuerit; omnium oculis subiecit: omnibusq;, quæ
sit vis literarum, veræq; philosophiæ, non solum in Republi-
ca gubernanda, controuersis ciuium componendis, legibus
firmandis, pace conseruanda, ciuib;que in officio retinen-
dis; verum etiam in bellis gerendis, hoste aggrediendo; vr-
bibus expugnandis, fœderibus conficiendis, planè nobis de-
monstrauit: & legendis historijs, rebusq; literis mandatis
perscrutandis, prudentem et inuictum imperatorem effici pos-
se docuit.

se docuit: ineptosq; eos esse, qui artibus ingenuis, qui Philo-
sophiæ præceptis in republica gubernanda modicum, in bel-
lis gerendis & disciplina militari nihil concedant, ostendit.
Quos cum veterum exemplis, ac ipsius L. Luculli, qui cum
rei militaris imperitus esse videretur, inter nauigandum,
tum legendis veterum munimentis, atq; historijs peruoluen-
dis, tum à peritis percunctando, summus imperator factus
esset, refellere vix possemus, vetustissima enim & obsole-
tujs viderentur; Ill: M. V. ad eam opinionem profligan-
dam, nobis præstò adest: quæ viuo exemplo, ac rebus præ-
sentibus indubitatisque, eam sententiam eorum falsam esse
urgeat, eruditionemq; solidam, & rerum multarum & ma-
gnarum, vetustatis, & rerum gestarum cognitionem, in Re-
pub. tum pacis, tum belli tempore, magna præsidia principi-
bus viris subpeditare, suo exemplo doceat, et tametsi non ver-
bis, & oratione longa, eos, ad studia bonarum artium, phi-
losophiæq; capeſenda, & arctius complectenda; re ipsa ta-
men, & exemplo præſenti, rebûsque magnificè à se gestis, et
tota Repub: optimè moderanda hortatur: & quæ ornamē-
ta, quas facultates rerum agendarum principibus in repub:
viris præſtent, demonstrat. Quis erat, qui cum Ill: M. V.
in literis, Academijsq; ætatem transegisse videret, bellis
nullis interfuisse, antequam ad gubernandam rempub: ac-
cederet, meminisset; tantam dexteritatem in bello gerendo,
urbibus tum obsidendis, tum expugnandis, hoste urgendo,
omnia & prudenter aggrediendo, & felici, optatòque fine
terminando, ab Ill: M. V. expectaret? qui imperium illi de-

ferri vellet: qui non offensiones potiùs belli timeret; quàm
victorias speraret, ac scholasticam rerum gerendarum, &
rei militaris insolentiam non obijceret? Quam opinionem
omnium Ill: M: V. de se, egregiè, & prudentissimè, & repu:
tota gubernanda, & bello hoc Moschouitico difficili & ar:
duo gesto, & tot, tantisq; victorijs de potentissimo hoste repor:
tatis, refutauit: ac in eam sententiam animos hominum tra:
duxit; ut & sentiant & fateantur, nemini Respublicas
gubernandas commodiùs committi, quàm viris eruditis,
& omni genere literarum perpolititis, posse: & nihil meliùs
regno, rebusq; nostris accidere potuisse; quàm quòd Serenif:
simus Rex noster, pro sua singulari sapientia, inter cæte:
ros viros amplissimos, te præcipuè delegerit, cuius consi:
lijs, & prudentia, totam rem gereret: ac non solum domi,
civilibusq; negocijs; verùm etiam in bello & suscipiendo et
gerendo, fœderibus cum victo & supplici hoste firmandis,
& pace constituenda, uteretur, & quem summæ rei præ:
ficeret, cui omnia & sua, & totius regni consilia crederet,
& in cuius sapientia acquiesceret. Magni viri memoria
& nostra & maiorum nostrorum in hac Repub: fuerunt:
multa egregiè gesserunt: magna documèta excellentis inge:
nij sui rebus agendis dederunt: quæ tamen omnia, si cum ijs
quæ M. V. & domi, & in bello gessit, conferantur; mino:
ra, quàm existimarentur, appareant, & priorem locum ve:
stris & victorijs, & rebus gestis concedant, necesse est. Nâ
quemadmodum Regia M. omnium regum gloriam suis re:
bus gestis, & prudentiam magnitudine ingenij sui adum:
brauit;

brauit; ita M. V. omnes eos, qui vel domi, vel in bello ijsdē
officijs, quibus M. V. nunc cum magna salute, & magno
fructu regni huius fungitur, perfuncti sunt, superauit, &
obscuriores suo splendore reddidit. Quod cur ita sentiam, e-
numerandis tuis virtutibus, ac rebus gestis, me non temerē
sentire facile demonstrarem; sed neq. tuam M. in os lauda-
re, quod prudentibus viris & modestis molestum esse soleat,
neque ita, vt par fuerit, egregia facinori tua, & in Remp:
merita referre volo: aliud tempus illa, paremq. magnitu-
dini sue orationem postulant; quàm hoc spatium nobis a-
pud M. V. datum ferret. Non sumus equidem ignari esse
nonnullos, qui omnia omnibus, imò sibi ipsis etiam, Ill: M.
Vest: tantam gloriam, hunc tantum & dignitatis & rerum
agendarum splendorem, inuideant, obtrectareq. rebus tam
magnificè gestis, & omnia in deteriorem partem interpre-
tari non erubescant; qui se solos magnos et Reipub: geren-
dæ, imperatorijsque muneribus dignos iudicent; cùm nihil
minus, quàm hoc præstare possint, nisi fortè inuidere, &
maiorum facta egregia, à quibus longissimè absunt, iactare,
plenisq. tubis sonare, & res arduas, tùm domi Reipub: gu-
bernanda, tùm in bello gerere, idem esse putent. Quibus li-
uori suo relictis, ad Illustrem M. V. redimus: de cuius ta-
men laude, dignitate, literarum cognitione, & in omni ge-
nere eruditionis excellentia, in moderanda Reipub: iurè di-
cendo, iustitia firmanda, rebus in bello gestis, victorijs cla-
rissimis, quæ in omnium oculis hærent, quæ bonos ciues, et
virtutem, prudentiamq. amantes, oblectant, inuidiæ verò

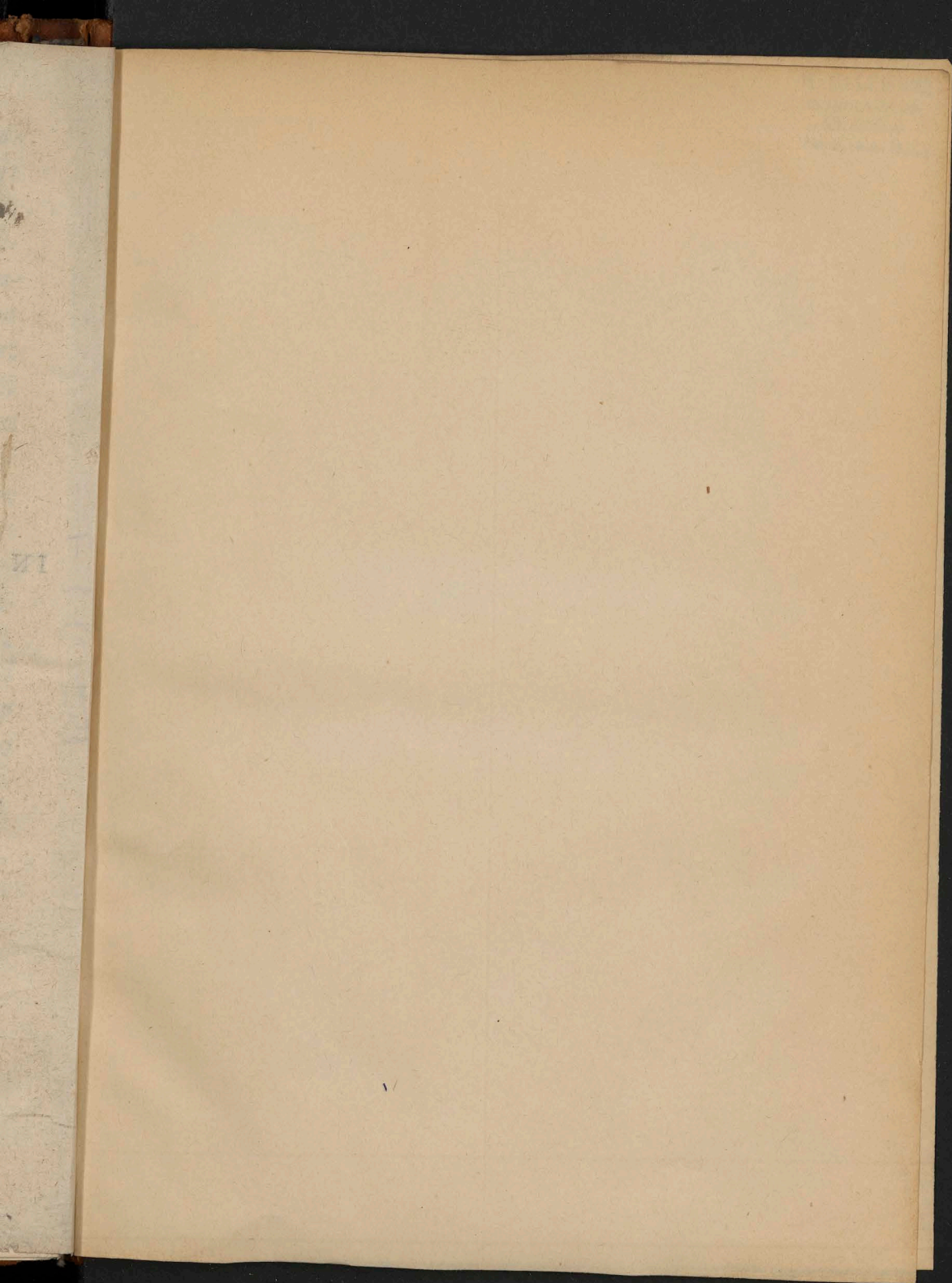
oculos vident, nihil nunc dicere constituimus; ne ea com-
memorando, & M. T. quam præsentem laudamus, & ijs
clarissimis viris, qui T. M. adsunt, molesta oratio nostra sit.
Illud certè tacere non possum, me tuas istas virtutes, erudi-
tionem tuam, res et domi, et in bello, tam prudenter, tam con-
stanter gestas admiratum, cum hos eruditos viros, qui me
circumstant, tum verò iuventutem hanc, regni huius filios,
& reipub: seminarium, ad Ill: M. V. deduxisse; tum, et
virtuti tuæ tam excellenti, hisque præclaris artibus, quibus
reipubli: nostram conseruas & auges, honor debitus à no-
bis redderetur; tum ut ijs ipsis iuuenibus, qui in eodem nunc
curriculo literarum, in quo Illu: M. V. omnes vicit, decur-
runt, exemplar I: M. T. proponerem: et exemplo eius præ-
senti, & viuo, ad studia literarum sedulò colenda, excita-
rem: quæq; præmia laboris sui & studiorum expectarent,
ostenderem; & tuo diuino exemplo, tum ad literas, tum ad
omne genus virtutis colendum, impellerem. Quod consilium
nostrum, studiumq; nostrum erga I. M. T. ut benignè & pro-
lixè accipias, rem literariam nostram, studia bonarum arti-
um, quæ te ipsum tantum virum, & reipub: principem red-
diderunt, ac tanto splendore rerum gerendarum illustrarunt,
ames, augeas, & tuo patrocinio tuearis, nosq; & literas no-
stras, in tuo præsidio acquiescere facias, & felicitatis,
beatitudinisque, quam Plato ab eruditis prin-
cipibus nobis pollicitus est, participes
reddas, etiam atque etiam
rogamus. Dixi.

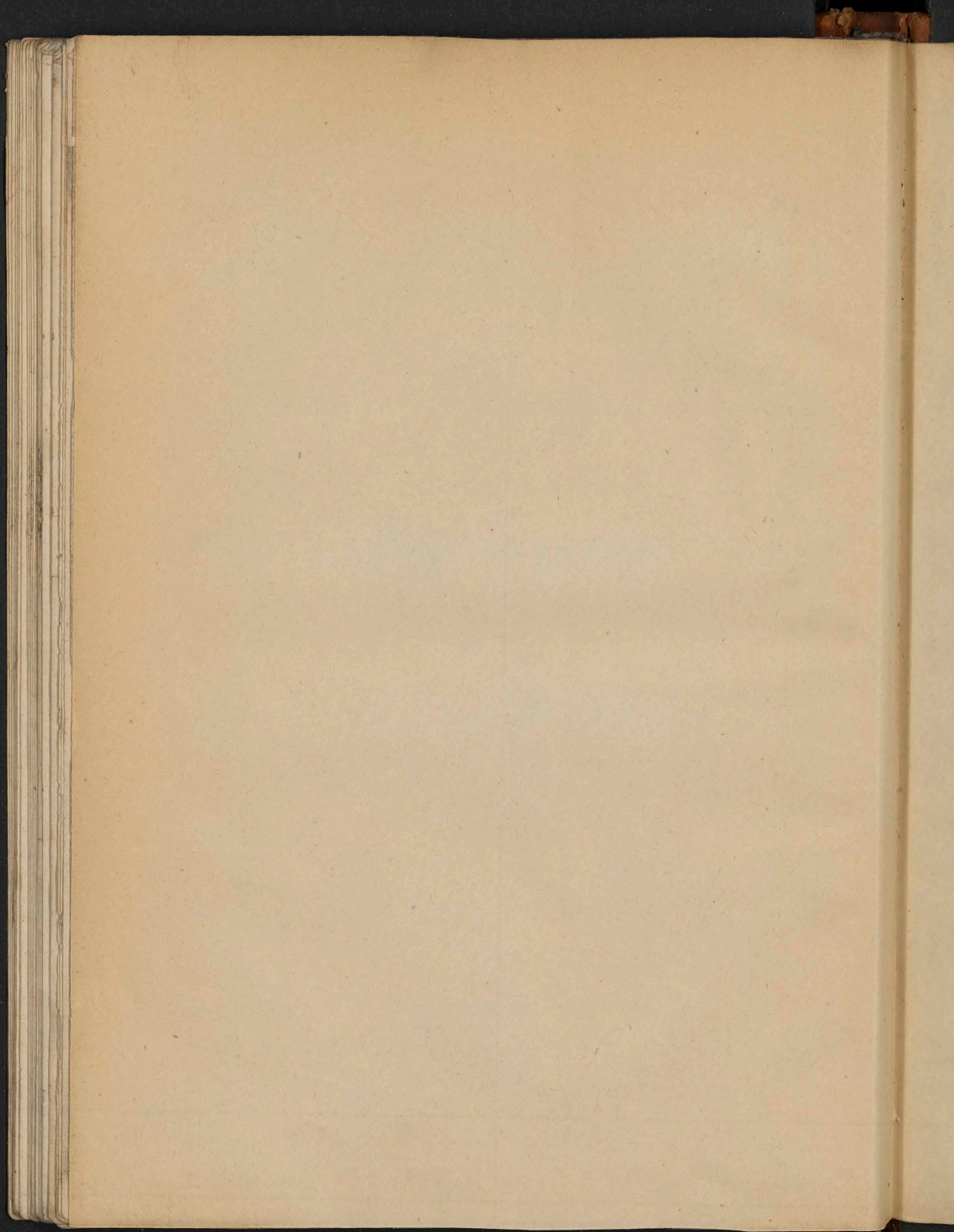

CRACOVIAE.
IN OFFICINA LAZARI. ANNO DOMINI.
M. D. LXXXIIL.

6. 11. 18

GRACOVITZ
IN OFFICINA LITOGRAFICA
M. D. LXXXIII

A. DALEWSKI
INTROLIGATOR
KRAKÓW
Zwierzyniecka 10, L. P.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0040472

J. GORSKI CORAX TIMBERS

CHAROVIA TIMBER